

Viharni

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENI-GRADec GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SOL. O.

LETO XIV — STEVILKA 3

MAREC 1982

POŠTNA PLAČANA

DOSEŽKI PRETEKLEGA LETA IN POL-VZPODBUDA ZA NADALJNJE DELO

V petek, 12. februarja je bil v sejni sobi delovne skupnosti Lesne razširjen sestanek sekretarjev osnovnih organizacij ZKS Lesne, ki so jih v zadnjih dveh letih obiskale delovne skupine CK ZKS, z direktorji TOZD in vodstvom delovne organizacije. Sestanka so se udeležili tudi člani CK ZKS Peter Toš, Boris Bavdek, Mitja Horvat in tov. Lukič. Namen sestanka je bil oceniti stanje v Lesni po obisku delovnih skupin CK ZKS v osnovnih organizacijah ZKS TOZD Lesne v občinah Dravograd, Slovenj Gradec in Radlje v letih 1979 in 1980.

Vsi vemo, da smo imeli pred približno leto in pol neurejene odnose na področju uveljavljanja dohodkovnih razmerij, svobodne menjave dela, investiranja, interne zakonodaje in nagrajevanja po delu ter na področju uspešnosti gospodarjenja. V tem obdobju so delovne skupine CK ZKS obiskale nekatere naše temeljne organizacije in v pogovoru s komunisti kritično ocenile takratno stanje na naštetih področjih. Še posebej kritično pa je bilo ocenjeno delo osnovnih organizacij zveze komunistov, ki niso bile dovolj aktivne, premalo so skrbele za rast članstva, predvsem iz vrst strokovnih delavcev in delavcev iz proizvodnje.

Pri oceni sedanjega stanja ugotavljamo, da imamo normativno urejen sistem dohodkovnih odnosov s samoupravnim sporazumom o ureditvi medsebojnih razmerij pri ustvarjanju skupnega prihodka s proizvodnjo skupnih proizvodov in skupnim poslovanjem. Vzporedno s sprejemanjem samoupravnega sporazuma smo izvedli tudi tehnično-strokovne priprave za izvajanje sporazuma z opredelitvijo konkretnih osnov in meril za ugotavljanje in razporejanje skupnega prihodka za proizvodne povezave gozdarstvo — žage ter med proizvodnimi TOZD in TOZD Blagovni promet. Pri konkretnem izvajanju sporazuma bomo morali premagovati še dodatne težave v času, dokler ne bomo dobili računalniške opreme.

Kljub ugotovitvi, da smo zelo veliko naredili pa se moramo zavedati, da smo šele na začetku uresničevanja bistva dohodkovnih odnosov in da bodo potrebne še široke strokovne in politične aktivnosti, da bomo dosegli željene cilje in rezultate: skladnejši in hitrejši razvoj temeljnih organizacij in s tem celotne delovne organizacije, dolgoročno socialno varstvo zaposlenih ter boljši osebni in družbeni standard.

Velik napredek smo dosegli tudi pri uveljavljanju svobodne menjave dela in pri pripravi novega sistema delitve osebnih dohodkov.

Prav tako je bilo veliko narejenega za hitrejši razvoj in krepitev družbenoekonomskega položaja kmetov na našem območju, vendar pa tudi na tem področju ostaja še nekaj odprtih vprašanj.

Še vedno ni rešeno vprašanje vključevanja kmetov v stanovaljske skupnosti, čeprav smo se na tem področju zelo angažirali.

Razpravo je vodila Jožica Savc, predsednica občinske konference ZKS Slovenj Gradec

62390 RAVNE/KOROČKEM

Pn.
ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
RAVNE

Orožje v preteklosti in danes

Rušilno jedrsko orožje, od katerega so njegovi pobudniki pričakovali, da jih bo napravilo za gospodarje nad človekovo usodo na vsem svetu, je najprej zaslužilo njih same. Postalo je sredstvo, ki grozi, da uniči lastne stvarnike, je poudaril tovariš TITO, v enem izmed svojih govorov.

Znanstveno-tehnični in tehnološki dosežki sredi 20. stoletja so omogočili ne samo nagel razvoj materialne proizvodnje, ampak žal tudi

nesluteno izpopolnjevanje in proizvodnjo orožja. Od avgusta 1945, ko so ZDA prvič v zgodovini vojn z jedrskimi bombami do tal uničili japonski mesti Hirošimo in Nagasaki pa vse do sedanjih dni, teče med vodilnima silama brezobziren boj in tekmovanje, kdo bo izdelal še močnejše, rušilnejše in popolnejše jedrsko orožje. Razvoj orožja in vojaške opreme je bil v preteklosti in je še danes namreč odvisen od gospodarske moči posamezne drža-

ve. Nekdaj v preteklosti pa so se ljudje vojskovali z orožjem, ki ga je lahko izdelal skoraj vsak človek sam.

Naši davni predniki so se v začetku bojevali za svoj obstoj v boju z zvermi ali človeškimi nasprotniki s kamenjem, z lokom, s puščico, s fračo, s kopjem, z nožem ali sekuro. V obrambi pred tem hladnim orožjem so se zavarovali z gradnjo utrd, zidov. Za rušenje in sežiganje utrd so že v III. stoletju pred našim štetjem iznašli tako imenovano lučanco, s katero so metali kamenje, bruna, goreče predmete in posode z gorečo smolo. V punskih vojnah so na tak način že uspešno premagovali utrdbe svojih nasprotnikov. Verjetno ni

(Nadaljevanje s 1. strani)

Za osnovo, od katere naj bi se zbiral stanovanjski prispevek v Lesni predlagamo, naj bi bila osnova enaka kot je pri invalidskopokojninskem zavarovanju. Rešujemo tudi problem socialnega zavarovanja kmetov in kmečkih fantov, ki jih zaposluje v gozdu.

Eden izmed pomembnih napredkov, ki smo ga dosegli v zadnjem letu in pol pa je formiranje interne banke, ki je z dobro samoupravnostjo organiziranostjo uspela kljub velikim problemom redno vzdrževati likvidnost. Z ustanovitvijo skupne finančne funkcije lahko urejamo finansiranje za daljše obdobje.

Če pa pogledamo lanske rezultate proizvodnje, smo lahko zelo zadovoljni z doseženo proizvodnjo v gozdarski panogi, ki je bila kljub povečanemu planu izvršena sto procentno. Bolj zaskrbiljujoče pa gledamo na rezultate v lesni industriji, ki smo jih dosegli komaj z 89 %. Tako velikega odstopanja od količinskega plana v Lesni še nismo beležili.

Na slabši rezultat je bistveno vplivala izguba v TOZD TSP Radlje Podvelka, pa tudi izguba TOZD Gostinčvo in turizem, ki sta bili bistveno večji od planiranih.

Sekretarji osnovnih organizacij ZKS, ki so sodelovali v razgovoru, so skupaj s predstavniki CK ZKS zelo pozitivno ocenili vse, kar je bilo v Lesni storjenega po prvem obisku skupin CK ZKS. Tovariš Peter Toš je dejal, da so kritični sestanki ob obisku posameznih temeljnih organizacij zelo pozitivno vplivali na reševanje naših ključnih problemov. Razvoj na posameznih področjih dejavnosti ni bil enak po vseh temeljnih organizacijah. Posamezne osnovne organizacije ZK so se različno vključevale v razreševanje problemov in zagotovile, da je bil izvršen premik na področjih: razreševanje dohodkovnih odnosov, svobodne menjave dela, sistema osebnih dohodkov, uvozno-izvozne dejavnosti in finančne funkcije.

Najpomembnejše je, da so odprti številni ključni preobrazbeni procesi na kvalitetno novih osnovah za veliko število delavcev, tudi nekomunistov. Danes delavci v Lesni vedo, kaj je upravljalna funkcija in kje so smotri za gospodarjenje z denarjem, kaj so osnove in merila za svobodno menjavo dela, kaj so merila za pravično delitev osebnih dohodkov. Uspeh in napredek je tudi v tem, da danes kritično razkrivamo tudi ostale probleme in slabosti. Pred letom in pol je bil močan priokus, da se slabosti ne hote skrivajo in prikrivajo. To pa zato, ker so bili ključni problemi nerešeni. Danes je odnos do doseženega ustrezen in kritičen do tega, kar je potrebno še doseči. Izostali so še nekateri problemi, ki jih bo potrebno rešiti. Za nadaljne dograjevanje in razgrajevanje skupnega prihodka bo potrebno usposobiti čim več delavcev Lesne. Tov. Toš predlaga organizacijo seminarja, na katerem bi se usposobilo čim več delavcev, predvsem sindikalnih funkcionarjev in članov ZKS.

— Dober sistem nagrajevanja ni samo osnova za povečanje obsega proizvodnje, za to je potrebna boljša izraba sredstev, tudi

ni osnova za obvladovanje gibanja in sistema dohodka, je pa osnova ustreznega razporejanja dohodka v TOZD in skozi sistem poenotenih osnov v osebnem dohodku, za kar je delavec pripravljen dobro, produktivno delati. Vprašanje, kako v ta sistem vgrajujemo kvalitetne osnove, kot so: težko fizično delo, zadrževanje nagrajevanja neproduktivnega dela, kako boljše nagrajevanje ustvarjalno, krativno delo, kako kar najboljše dosegamo z upoštevanjem vseh teh osnov nagrajevanje minulega dela, bomo lahko rešili z učinkovitimi akcijskimi programi dela, da bomo dosegli bistvene premike. V sistem osebnih dohodkov bo potrebno vgraditi kriterije za vzajemnost in solidarnost za delovne enote, ki ne bodo dosegle zadovoljivih rezultatov po krivdi objektivnih faktorjev.

— Potrebno je pristopiti k nadaljnemu združevanju sredstev rezerv in vgraditi v sistem elemente vzajemnosti in solidarnosti za TOZD, ki so zaradi objektivnih vzrokov dosegli slabši dohodek. To bi pomenilo večjo socialno varnost delavcev.

— Pri odnosih s področja delovnih razmerij je treba ščititi delo pred nedelom.

— Pripraviti je potrebno zasnove aktivnosti za sanacijo izgub in pri tem dosledno upoštevati določila zakona o združenem delu, sproti spremljati aktivnosti, kako se posamezni družbeni subjekti v TOZD z izgubo vključujejo v proces odpravljanja vzrokov za nastale izgube. Predvideti moramo akcijski program, kako preko SIS in drugih družbenih subjektov vplivati na izboljšanje rezultatov TOZD, ki poslujejo z izgubo.

Tovariš Toš je govoril še o vlogi delovne organizacije kot celote in njenih ciljih in odnosih TOZD v delovni organizaciji. Ugotovil je, da smo v Lesni precej napredovali glede posameznih organizacijskih enot (TOZD) in delovne organizacije kot celote. Danes ne morem več ugotavljati, da bi en TOZD deloval mimo drugega. Celotna razprava pa je tudi pokazala, da smo komunisti dali velik prispevek k predkongresni dejavnosti in velik doprinos k reševanju zastavljenih ciljev in sklepov prejšnjih kongresov.

Med perečimi in nerešenimi problemi naše delovne organizacije je bilo, kot že večkrat, izpostavljeno vprašanje izgradnje žage Mušenik. Tega projekta zaradi velikih podražitev danes ne bomo mogli zgraditi v takem obsegu in taki izvedbi, kot smo predvideli. Predlagana pa je tudi rešitev — modernizacija in obnove te obstoječe tehnologije, vzporedno pa se bodo pripravljali programi za naprej. Morali bomo revidirati tudi srednjeročni program zaradi še nekaterih drugih naložb.

Široko in konstruktivno razpravo so prisotni zaključili z ugotovitvijo, da se usmeritve, ki smo jih dobili z obiskom skupin CK ZKS, uresničujejo. Takrat sprejete ocene ostajajo še naprej podlaga za delo komunistov. Kljub pozitivni oceni bomo še naprej reševali ključne probleme, vzporedno pa bomo posvetili vso pozornost tudi sprotim problemom, da ne bodo porasli do take mere, da bi jih ne bilo mogoče rešiti.

Ida Robnik

potrebno posebej poudarjati pomembnost takega orožja za razmere v takratnih časih.

Kdaj so pričeli izdelovati strelno orožje?

— Prvo strelno orožje, grški ogenj, zmes žvepla, smole in nafte, so izdelali Grki že v VII. stoletju.

— Strelno orožje z uporabo smodnika in kroglice so prvič uporabili v Evropi v bitki pri Kresiji.

— Rakete se pojavijo že v letu 1232, ko so jih Kitajci uporabili v boju proti Tatarom.

— Prva puška se je pojavila v XIV. stoletju, težka je bila 10 kg, naboj pa 5 dg.

— Prve lesene topove omenjajo že v drugi polovici XIV. stoletja. Izdelani so bili iz češnjavega lesa. V naših krajih so lesene topove uporabljali še v 18. in 19. stoletju in celo v začetku 20. stoletja.

— Dve stoletji kasneje, v XVI. stol., se je pojavil revolver na en naboj, v XVII. stol. pa je revolver dobil že boben. Iz tega so se revolverji izpopolnjevali do današnje pištole.

— Japonci so v rusko-japonski vojni leta 1904–1905 uporabili minomete.

— Prva letala so se pojavila leta 1903, štiri leta kasneje so uporabili letala tudi že v vojne namene. Leta 1911 pa so prvič v vojni med Italijo in Turčijo uporabili protiletalsko topništvo.

— Tanke so pričeli uporabljati v I. svetovni vojni. Bil je zelo primitiven, vendar so ga kasneje zelo hitro izpopolnili v takega, kot je danes.

— Ko so se pojavili tanki v vojni, so kmalu izdelali tudi protitankovske puške.

— Čeprav sem že omenil, da so rakete uporabljali že leta 1232, pa lahko o uporabi pravega raketnega orožja govorimo šele v začetku II. svetovne vojne. Od leta 1941 dalje so Rusi uspešno uporabljali večcevne raketomete — katjuše — ali Stalinove orgle.

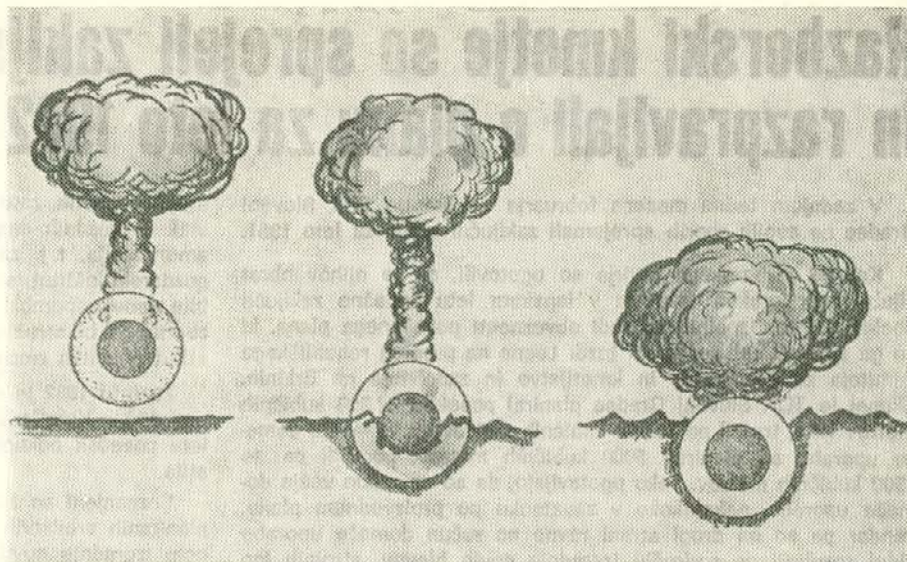
— Nemci so raketno orožje pričeli uporabljati koncem II. svetovne vojne. Kakšno gorje bi storili človeštvu, če bi uspeli to orožje izdelovati že prej, pa si lahko samo predstavljamo!

Klasično orožje deluje na sorazmerno majhnem območju, učinek je trenuten. To znanje so s pridom uporabljali pri zaščiti naših prednikov. Dobro so namreč vedeli, da s topovi in z letali niso merili v isti cilj dva ali večkrat, zato so se ob eksplozijah bomb in granat zaklanjali prav v teh jamah, ki so jih povzročile eksplozije. Pri uporabi najnovejšega jedrskega, biološkega in kemičnega orožja, katerega razvoj bom opisal v naslednjem delu, pa bi morali zaradi kontaminacije ravnati prav obratno.

Jedrsko orožje ni monopol ene same velike sile. Po doslej znanih podatkih ga imajo ZDA, ZSSR, Anglija, Francija in Kitajska, lahko pa ga izdelajo tudi države, ki imajo jedrske reaktorje (Italija, Izrael, Švedska). Dolgo časa človeku neznana energija, ki je skrita v jedru atoma, se je pokazala na grozoten način 16. julija 1945. leta v New Mexicu — tega dne so Američani opravili prvo poskusno jedrsko eksplozijo. Že čez 21 dni po poskusu pa so vrgli 20 KT bombo na mesto Hirošimo, 3 dni kasneje pa še na mesto Nagasaki, mesti pa sta doživeli vse strahote jedrske vojne, saj je eksplozijska moč 20 KT jedrske bombe enake moči kot če bi hkrati na istem mestu eksplodiralo 20.000 ton klasičnega eksploziva.

Vrste jedrskega orožja:

- jedrsko (fizijsko) orožje
- termonuklearno (fuzijsko) orožje
- newtronska bomba

Tri vrste jedrske eksplozije: zračna, prizemna in podzemeljska eksplozija, katerih učinki so različni

To orožje ima tolikšen učinek, da ne moremo govoriti o tem, da zajame samo določen cilj, ampak cela območja že s svojim začetnim, še bolj pa z naknadnim učinkovanjem.

Kemična bojna sredstva — bojni strupi spadajo med orožje za množično uničevanje. Po svoji sestavi različno delujejo na človeški ali živalski organizem. Kemično orožje so množično uporabljali že med prvo svetovno vojno. Nemci so v boju proti Francozom uporabljali solzivec, kihavec, klor, fosgen — prvič pa je bil uporabljen tudi iperit. Sicer pa so že v davnih časih uporabljali žveplo, soliter v vojne namene, zato lahko rečemo, da je kemična vojna stara, kot je stara zgodovina vojn. Kitajci so ga uporabljali že pred našim štetjem. Stari Grki so v vojnah uporabljali kihalni prašek, Aleksander Makedonski je uporabil uspalne pline. Med obema svetovnima vojnama so uporabili bojne strupe Japonci in Italijani. V drugi svetovni vojni so imele vojskujoče se strani velike zaloge bojnih strupov, Nemci tudi nove živčne bojne strupe, toda do uporabe na frontah ni prišlo. Uporabljali pa so jih v plinskih celicah za množično uničevanje internirancev.

Uporaba kemičnega orožja je po mednarodnem vojnem pravu že od leta 1899, ko je bil v Haagu podpisan prvi tak sporazum in po sprejetju ženevske konvencije o prepovedi kemičnega orožja leta 1925, prepovedana. Poskusi, da bi preprečili uporabo pa se doslej še niso povsem posrečili.

Biološko orožje uporabljajo v vojne namene zato, da bi med ljudmi, živalmi in rastlinskimi

kulturami širili nalezljive bolezni. Glavno biološko orožje so živi mikroorganizmi in njihovi toksini ter nekatere kemikalije, ki preprečujejo in uničujejo rast rastlin. Poleg teh uporabljajo še mrčes in mišim podobne glodalce, okužene z virusom bolezni, katero hitro razširijo na širših območjih.

Biološko orožje so uporabili že Tataři v XIV. stol. V oblegajoča mesta so vtihotapili obolele ljudi za kugo, da so povzročili epidemijo kuge. Američani so v korejski vojni širili kugo na ta način, da so iz letal spuščali okužene bolhe. Po prvi svetovni vojni je besnela po Evropi gripa »španska mrzlica«, ki je »pobrala« približno 20 milijonov ljudi. V II. svetovni vojni pozimi 1942/1943 je v Bosni izbruhnila med prebivalstvom in pripadniki NOB epidemija pegavega tifusa, v kateri je obolelo okoli 35.000 ljudi, umrlo pa 5000 — povzročitelji epidemije so bili Nemci.

Tudi Američani so v Koreji leta 1952 skušali umetno izzvati in razširiti nalezljive bolezni, v Vietnamu pa so nekajkrat uporabili biološko orožje proti ljudem, živalim in rastlinskim kulturam.

Jedrsko orožje sodi skupaj s kemičnim in biološkim orožjem med orožje za množično uničevanje ljudi in rušenje materialnih dobrin.

Bistvena značilnost je v tem, da lahko deluje v sorazmerno kratkem času, na velikem prostoru, z majhno količino eksploziva in ga je mogoče uporabljati v vseh letnih časih in različnih meteoroloških razmerah.

Franc Potisk

PROŠNJA GOZDA

Človek!

Toplota tvojega doma v mrzlih nočeh sem in senca, ki se vanjo zatekaš v poletni pripeki.

Ostrežje tvoje hiše sem in deska tvoje mize, postelja sem, ki v njej spiš in les, ki iz njega gradiš svoje ladje.

Toporišče tvoje sekire sem in vrata tvoje koč, les tvoje zibelke sem in tvoja krsta.

Dober sem kakor kruh in lep kakor cvet.

Rotim te: NE UNIČI ME!

Razborski kmetje so sprejeli zaključni račun in razpravljali o planu za leto 1982

V zadnjem tednu meseca februarja so kmetje TOK Slovenj Gradec na svojih zborih sprejemali zaključni račun za leto 1981.

Kmetje razborskega revirja so ugotovili, da je njihov obrat kljub gospodarskim težavam v lanskem letu uspešno zaključil poslovno leto. Izpolnili so tudi obveznosti povečanega plana, ki so ga sprejeli vsi gozdarski tozdi Lesne na predlog republiškega komiteja za gozdarstvo in kmetijstvo in zadolžitve na Brkinih. Skupaj je TOK Slovenj Gradec planiral posekati 37.900 kubičnih metrov lesa, izvršil pa 36.092 kubičnih metrov ali 95 %. Za domačo uporabo so planirali 5000 kubičnih metrov, porabili pa so 7500 kubičnih metrov. Tako ugotavljajo, da so na račun večje domače uporabe nekoliko v zaostanku po proizvodnem planu, vendar pa so na drugi strani ravno na račun domače uporabe vidni rezultati na področju izgradnje novih hlevov, strojnih lop in domačij. To še posebej velja za območje revirja Razbor. Tu je bila blagovna proizvodnja realizirana s 4010 kubičnimi metri, opravljena so bila vsa gozdno gojitvena dela, kmetje pa so sodelovali tudi pri pluzenju cest.

Seveda pa so pri obravnavi zaključnega računa najpomembnejši finančni rezultati, ki so za TOK Slovenj Gradec zelo ugodni. Najpomembnejša postavka je ostanek čistega dohodka, ki so ga dosegli s 101 %, iz katerega bodo lahko pokrili sklade (rezervni sklad, sklad skupne porabe, poslovni sklad). Sredstva za razširjeno materialno osnovo dela pa bodo namenili za potrebe članov kmetov. Sprejeli so predlog upravnega odbora, da bodo sredstva ostanka čistega dohodka namenili za sofinanciranje pri izgradnji telefonskega omrežja, del sredstev pa bodo vložili pri hranilno kreditni službi za namensko izgradnjo kmečkih hiš. Tu naj bi se formiral stanovanjski sklad. Seveda pričakujejo, da bo v ta sklad prispevala del sredstev tudi hranilnica, razumevanje pa pričakujejo tudi od drugih organizacij, ki so kakorkoli povezane s kmetijsko dejavnostjo.

Večji del razprave je bil namenjen razporeditvi sredstev za izgradnjo telefonskega omrežja. Razborčani so izrazili močno željo, da bi v letošnjem letu koristili ta sredstva. Menijo, da imajo največ osnov za to, saj imajo pripravljene že vse projekte in predračun, v naslednjih letih pa so pripravljeni združevati sredstva, da bi se telefoni napeljali tudi na druga območja. Seveda so pri izgradnji pripravljeni tudi sami veliko prispevati s svojim delom in drugimi materialnimi sredstvi.

Po samoupravnem sporazumu o temeljih plana za leto 1982 je temeljna organizacija kooperantov Slovenj Gradec dolžna oddati 39.100 kubičnih metrov iglavcev in 2400 kubičnih metrov listavcev. To je precej velika obremenitev za TOK, saj so te količine predvidene v srednjeročnem planu za leto 1985. Odločili so se, da bodo izkoristili predvsem tiste količine pri kmetih, ki so sedaj zaostajali z oddajo. Ta les pa je v večini primerov na manj do-

stopnih mestih, zato bodo morali letos tudi investirati v izgradnjo vlak in gozdnih cest. Zelo velika obremenitev je tudi biološka amortizacija, t.j. za gozdnogojitvena dela, urejanje gozdov, za gozdarski inštitut, stroški TOK in drugo. Že na zboru delegatov je bila dana pripomba, ki so jo osvojili tudi kmetje po posameznih zborih, da bi stroške urejanja gozdov in stroške za gozdarski inštitut nekoliko zmanjšali.

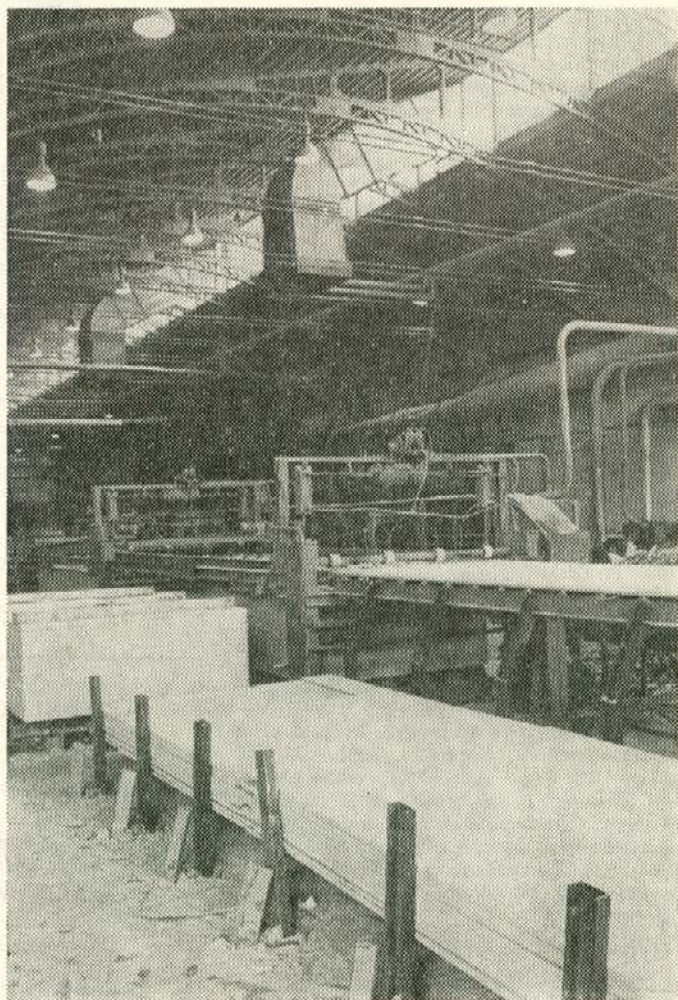
Za leto 1982 je porast odkupnih cen relativno zelo mala, komaj 10 %. Kmetje so osvojili predlog, da bodo v drugi polovici leta povečali odkupne cene, če bodo omejitve resolucije popustile.

Seznanjeni so bili še o stroških TOZD Transport in servisi, planiranih sredstvih za investicijsko vzdrževanje cest in predlogom izgradnje novih cest.

V razpravi o planu so nanizali še nekaj problemov in predlagali rešitve. Izrečena je bila kritika o kvaliteti grediranja cest, oskrbe z nafto in prevoznosti javnih prometnic, ki v zimskem času ne dovoljujejo večje obremenitve od 8 ton.

Konstruktivna razprava je pokazala veliko zainteresiranost za dobro poslovanje TOK in s tem Lesne kot celote.

I. Robnik

Iverica — glavni proizvod TOZD TIP Otiški vrh

Dopisujte v glasilo

Kadrovske vesti

Prišli v TOZD — januar 1982

Priimek in ime — Datum nastopa — Naloge in opravila, ki jih bo opravljal — Organizacija iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Založnik Zdravko, 1. 1. 1982, gozdni delavec, TOZD žaga Mislinja

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Pečoler Franc, 1. 1. 1982, strojna dela, TOZD transport in servisi

TOZD ŽAGA MISLINJA

Stres Jože, 1. 1. 1982, direktor TOZD, DSSP

Liker Ludovika, 1. 1. 1982, čistilka, —

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE

Stanonik Janko, 1. 1. 1982, direktor TOZD, DSSP

Kordoš Slobodan, 11. 1. 1982, delavec v sklad., prva zaposlitev

Krenker Franjo, 25. 1. 1982, delavec, prva zaposlitev

Obrul Danilo, 26. 1. 1982, delavec, Tiskarna Slovenj Gradec

TOZD TOVARNA IVERNIN PLOŠČ OTIŠKI VRH

Krajnc Rajko, 4. 1. 1982, delavec na sklad. lesa, —

Turičnik Marjan, 4. 1. 1982, zamenjevalec, JLA

Smiedhofer Dušan, 15. 1. 1982, delavec na skl. lesa

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Gorza Bojan, 6. 1. 1982, traktorist, —

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Rubin Anton, 4. 1. 1982, izdel. zahtev. del na miz. stroj. Pajer Ivan

Miškovič Milan, 7. 1. 1982, nakl. in razkl. got. izdelkov

TOZD GOSTINSTVO IN TURIZEM SLOVENJ GRADEC

Kovačič Devad, 15. 1. 1982, pomožni žičničar, prva zaposlitev

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Hrastel Viktor, 11. 1. 1982, sklad. delavec, TP Pameče

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA

Karner Beno, 1. 1. 1982, proj. tehnolog za proizv. masiv. stavbnega pohištva, TOZD TP Pameče

ODŠLI IZ TOZD — januar 1982

Priimek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je opravljal — Organizacija v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Založnikar Lenart, 31. 12. 1981, gozd. delavec, redna upokojevec

TOZD GOZDARSTVO RADLJE

Vidmar Franc, 4. 1. 1982, gozdni delavec, umrl

TOK GOZDARSTVA RADLJE

Grebenc Erih, 8. 1. 1982, gozdni delavec, JNA

TOK GOZDARSTVO RAVNE

Hudrap Franjo, 5. 1. 1981, gozdarski tehnik, JLA

TOZD ŽAGA MISLINJA

Japelj Franc, 31. 12. 1981, direktor TOZD, redna upokojevec

Sovič Jožefa, 31. 12. 1981, čistilka, redna upokojevec, —

Založnik Zdravko, 31. 12. 1982, čeljenje žag. lesa, TOZD gozd. Mislinja

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH

Čeh Zmagoslav, 5. 1. 1982, zlag. žag. lesa, STC Otiški vrh

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Ekart Rudolf, 11. 11. 1981, delavec, —

TOZD ŽAGA VUHRED

Klemenc Vilko, 31. 1. 1982, del. na sklad. —

Hartman Franc, 31. 1. 1982, del. na sklad. —

Pečovnik Silvo, 31. 1. 1982, del. na sklad. —

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE

Gangl Marjan, 7. 1. 1982, pom. pri stroju, JLA

Hrastel Viktor, 8. 1. 1982, vodja stroja, TOZD Blagovni promet

Knežar Vinko, 22. 1. 1982, elektro vzdrževalec, Inštalater Prevalje

Hosnar Rajko, 31. 1. 1982, vodja stroja, —

Legner Davorin, 31. 1. 1982, pom. pri stroju, Rej Velenje

TOZD TOVARNA IVERNIN PLOŠČ OTIŠKI VRH

Škratek Janez, 21. 10. 1981, mazalec, —

Pajnik Viktor, 25. 12. 1981, stroj. vzdržev. — inv. upok.

Hanže Jožef, 5. 1. 1982, del na skl. les. — JLA

Slemenik Vinko, 8. 1. 1982, elekt. vzdrž. — JLA

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Hutmajer Vojko, 5. 1. 1982, ključavničar III, — JLA

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Zlatac Milan, 8. 1. 1982, priprava in odpir. model, —

TOZD GOSTINSTVO IN TURIZEM SLOVENJ GRADEC

Selimovič Hasib, 8. 1. 1982 — sobarica, —

Begičič Arifa, 8. 1. 1982, sobarica —

Pann Sonja, 3. 1. 82, natakarica —

Klančnik Ivan, 31. 12. 1981, vodja vzdrž. žičnic, TOZD TP Pameče

Baltič Mirsad, 31. 1. 1982, pomožni žičničar, —

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Gašpar Darja, 15. 1. 1982, pom. adm. dela, —

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Vrtič Boris, 8. 1. 1982, pripravnik — JLA

TOZD	M	Ž	SKUPAJ
Gozdarstvo Slovenj Gradec	41	3	44
Gozdarstvo Mislinja	49	3	52
Gozdarstvo Črna	140	11	151
Gozdarstvo Radlje	135	23	158
TOK gozd. Slovenj Gradec	36	2	38
TOK gozd. Radlje	32	5	37
TOK gozd. Ravne	28	7	35
TOK gozd. Dravograd	16	3	19
Žaga Mislinja	46	6	52
Žaga Otiški vrh	56	14	70
Žaga Mušenik	36	7	43
Žaga Vuhred	71	7	78
Tovarna poh. Prevalje	80	140	220
Tovarna poh. Pameče	166	181	347
TSP Radlje — Podvelka	169	164	333
Tovarna ivernih plošč			
Otiški vrh	204	25	229
Gradnje Slovenj Gradec	55	7	62
Transport in servisi Pameče	135	12	147
Centralno lesno skladišče			
Otiški vrh	38	4	42
Nova oprema Slov. Gradec	163	131	294
Delovna skupnost	82	119	201
Gostinstvo Slov. Gradec	23	15	38
Blagovni promet Slov. Gradec	77	61	138
Interna banka Slov. Gradec	4	31	35
	1882	981	2863

Darinka Urbanč

Vprašali so nas za mnenje

V RTV oddaji »Ljudje in zemlja« v nedeljo 4. 1. t. l. je dobila svoj prostor tudi LESNA Slovenj Gradec s temo: samoupravnostni odnosi v LESNI. V tej oddaji so vprašali za mnenje tudi nas kmete. Ker sem bil med vprašanimi, bi rad dal na tem mestu nekatere pripombe, oziroma dopolnitve. Izrečena beseda se pozabi, pisana ostane. Še več: izgovorjeno besedo lahko kdorkoli potvori, pisane ne more nobeden.

Na taki oddaji je čas strogo odmerjen. Moji odgovori so bili precej skrajšani. Slišal sem pripombe, da so bili odgovori preveč pohvalni, slabe strani nisem povedal. Kar se tiče pohvale, je utemeljena in dokazana z dejstvi, za kritiko bi bilo več časa.

O dobrih samoupravnih odnosih v LESNI Slovenj Gradec si vsekakor upam trditi. Posebej velja to za TOK Ravne. Kajti ti odnosi so bili pogoj, da smo dosegli lepe uspehe. Znamo namreč združevati sredstva, in to tudi tista, ki pripadajo kmetom — lastnikom gozdov kot dobiček za delitev. Ta združen denar še oplenitimo z družbenim in s tem vsako leto izpolnimo, večkrat tudi presežemo plane, ki smo si jih zadali.

Da imamo v našem TOK največ gozdnokamionskih cest, o tem smo na tem mestu pisali že večkrat. To smo dosegli z dolgoletno solidarnostno akcijo, v kateri smo imeli najdalje prostovoljno povišano biološko amortizacijo, dajali smo znatne samoprispevke v lesu in najemamo kredite. S tako 'debelo' denarnico, z dobro organizacijo in strokovnim vodstvom naše službe uspešno vsako leto narediti veliko. S cestno mrežo smo les približali kmetiji, kmetije pa povezali z dolino.

Z združevanjem denarja za gradnjo cest ne bomo nehali prej, dokler ne bo imel ceste vsak kmet, oziroma vsaj priključek na cesto. Razen v nekaj primerih, ki pa so, žal, subjektivnega značaja, so te ceste že gotove, zdaj gradimo v glavnem priključke in vlake. To je vsekakor velika solidarnostna akcija, ki zelo ugodno vpliva na gospodarjenje z gozdovi. S tem smo nekako izenačili vrednost lesa v odmaknjenih predelih.

Lansko leto je zbor delegatov uresničil sklep zborov kmetov o združevanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Znano je namreč, da imamo kmetije za nabavo mehanizacije in gradnjo gospodarskih objektov razmeroma ugodne kreditne pogoje, nimamo pa možnosti najeti kredita za popravilo ali novogradnjo stanovanjske hiše, ki so marsikje potrebne temeljite obnove. V ta stanovanjski sklad bomo odvajali deset dinarjev od prodanega kubika lesa.

Veliko smo naredili tudi pri izgradnji telefonskega omrežja v naši občini, saj je s telefoni povezanih že dve tretjini kmetij. Tudi s tem bomo šli do kraja.

Organizirali smo tudi možnost redne zaposlitve mladih kmečkih ljudi pri gozdno-gojitvenih delih in pri sečnji lesa. Ta oblika zaposlovanja je ugodna in perspektivna za mlade kmečke ljudi.

Ceste, ki so naš največji delovni uspeh, pa nam delajo tudi težave, saj jih je treba vzdrževati. To občutno breme pa spet leži na ramenih kmeta, oziroma na kubiku prodanega lesa. Kmetje imamo zadoščenje, da smo uspeli z lastnimi sredstvi zgraditi nekaj, kar je v dobro nam in tudi širši družbi. Ne moremo pa sami nositi vseh stroškov vzdrževanja. Smatramo, da bi nam morali pri tem pomagati tudi drugi uporabniki cest. S tem v zvezi smo se dogovarjali z nekaterimi OZD; nekatere so pokazale več, druge manj zanimanja, plačala pa še ni nobena nič! To sofinansiranje utemeljujemo s tem, da so naše ceste v korist tudi vsem zaposlenim, ki stanujejo po okoliških hribih in s tem ne delajo stanovanjske stiske v centrih.

Nadvse kritična je tudi zadeva z gramozom. Razumemo, da mora tudi pri koriščenju gramozja obstojati nek določen red, toda ta red se mora uvesti čimprej in ne zavlačevati, gramoznice pa držati zaprte! Kakšen smisel ima klicati na zagovor ali kaznovati človeka, ki je dal gramozirati neko cesto zato, da je rešil veliko škodo! To se dogaja. Na eni strani birokracija, na drugi nam vodna stihija uničuje našo veliko pridobitev!

Tako torej tudi nismo brez težav. Teh pa nam res ne bi bilo treba.

Ajnžik

PARALELE MED POLJSKO IN JUGOSLAVIJO

Pogostokrat slišimo med ljudmi, kako povezujejo položaj in težave na Poljskem z Jugoslavijo. Zato je potrebno določene stvari pojasniti, pa čeprav je bilo o tem že veliko napisanega.

Napake in težave, ki se pojavljajo pri nas, so samo naše in se ne morejo primerjati s poljskimi. Poljska prav gotovo ni model za odpravljanje in reševanje težav pri nas, ker če bi bil, bi si že sami rešili težave. Na Poljskem je toliko omejevalnih dejavnikov, ki zožujejo prostor za iskanje rešitev. Če pogledamo malo v preteklost, ugotovimo, da se pri nas po letu 1948 nismo odrekli »svoji poti, kakor so se ji na Poljskem morali odpovedati«.

Mi smo med tem našo neodvisnost krepili in jo še krepimo. Še nekaj je zelo pomembno: poljski delavski razred je iz vsake krize iskal izhod v samoupravljanju, mi pa samoupravljanje že imamo (čeprav ga imamo samo, kadar

nam gre dobro, morali bi ga pa imeti tudi za premagovanje težav). Težave pa so, ker imamo premalo samoupravljanja kot našega načina graditve socializma. Država in partija v starem smislu nista za nas nikakršna rešitev, saj bi nas vračala na podobna pota, kar so poskušali Poljaki pred uporabo vojnega stanja.

Mnogi vidijo podobnost v gospodarskih težavah. Mislimo, da še zdaleč ni tako, kot da bi tudi mi imeli bone za živila, pomanjkanje hrane, in skrbi, kako preživeti zimo.

Naslednje so tudi mednarodna posojila. Že res, da tudi mi najemamo nove kredite v tujini in jih imamo veliko, toda Poljska jih najema ne samo zato, da bi vračala stare, ampak tudi zato, da preživi.

Vse te ugotovitve in še mnogo drugih, ki jih lahko preberemo v vseh časopisih nam povedo, da je Jugoslavija ena in Poljska druga država in se položaj ene in druge ne moreta povezovati.

OO ZK TOZD TIS Pameče

Kako razširiti osnovno bazo čebelje paše

V tem sestavku vam želim na kratko predstaviti, kakšne so posledice današnjega načina gospodarjenja z gozdovi in obdelave kmetijskih površin na proizvodnjo medu in drugih čebeljih pridelkov in kaj lahko storimo, da bomo tudi na tem področju ujeli korak s časom. Misli povzeman iz predavanja tov. Martina Potočnika na občnem zboru čebelarstva društva Slovenj Gradec.

Čebelarji, pa tudi drugi, ki spremljajo dogajanja v naravi, vedo, da se pri nas

osnovna baza čebelje hrane v naravi krči. Iz gozda počasi izginevajo medonosne rastline, prav tako pa na travnikih in poljih, kjer sodoben način gospodarjenja narakuje popolnoma drugačno strukturo kultur, kot pa so jo sejali nekdanj.

Pred približno štiridesetimi leti je bil način gospodarjenja z gozdovi drugačen kot danes. Poseki na »frate« so omogočali bujno rast podrastja, med katerim je bilo veliko medonosnih rastlin (robida, borovnica, vresje, razne vrste cvetnih in

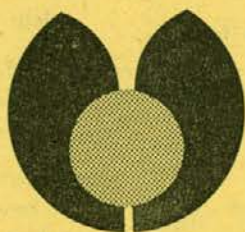
nižjih rastlin). Danes pa z redčenjem gozdnih osebkov gozdarji stremijo tudi za tem, da bi bilo v gozdu čim manj »plevela«, torej prej naštetih medonosnih rastlin.

V naših gozdovih je tudi vedno manj jelke, ki ima za čebele veliko vrednost za proizvodnjo mane (mana je stranski produkt listnih uši, ki se pod določeno temperaturo zelo razmnožijo na jelki).

Tudi na večini naših polj čebela danes nima več kaj iskati. Monokulture, ki jih danes sejejo kmetje, čebelam ne dajejo

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

LETO II — ŠTEVILKA 2

MAREC 1982

POŠTINA PLAČANA

Koliko mleka in mesa smo pridelali v letu 1981 v KKZ Slovenj Gradec

V vseh naših temeljnih zadružnih organizacijah smo lani pridelali več mleka in spitali ter oddali v zadržno klavnico več klavne živine. V mlekarne smo oddali 7.997.000 l mleka — 8 % več kot leta 1980, tržnih viškov klavne živine pa je bilo 1.152.000 kg žive teže — 4 % več kot predlanskim. Za naše skromne in težavne pridelovalne pogoje v pretežno hribovskem svetu je to lep uspeh naših skupnih prizadevanj in pomemben prispevek boljši oskrbljenosti s hrano v koroški krajini.

Poglejmo si podatke o lansk prireji nekoliko bolj nadrobno!

Prireja mleka

V usmerjeno tržno prirejo mleka je vključenih 777 kmetij in 4 zadržne farme. Po posameznih TZO je leta 1981 sodelovalo pri oddaji mleka sledeče število kmetij:

TZO	Število kmetij	Število krav, vključenih v pogodbeno oddajo mleka
»ODOR« Dravograd	97	320
»TRATA« Prevalje	120	728
»LEDINA« Slov. Gr.	560	1.981
Skupaj KKZ	777	3.029

V letu 1981 je bilo na novo vključeno v tržno prirejo mleka 26 kmetij, največ v Dravogradu in Slovenjem Gradcu. Prav tako so povečali število krav v rodovniško kontrolo — v Slovenjem Gradcu za 131 glav v Dravogradu pa za 22 glav. Organizirane in razširjene so bile nove odkupne proge za mleko iz Ojstrice in Selovca v TZO »ODOR« Dravogradu. V TZO »LEDINA« iz Slovenj Gradca pa so povečali odkup mleka iz novih odkupnih prog v Razborju, Velunji, Završah, Šentflorjanu, Golavabuki in Legnu. V TZO »TRATA« Prevalje pa povečujejo prirejo mleka predvsem pri obstoječih kmetijah z večjo prirejo in količino oddanega mleka na kmetijo in kravo.

Tržni viški mleka iz zadržnega sektorja pa so bili:

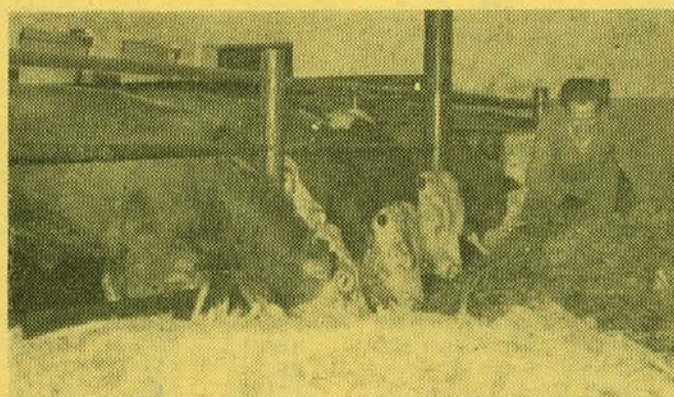
TZO	(v 000 l)	Leta 1980	Leta 1981	Indeks
»ODOR« Dravograd		765	869	114
»TRATA« Prevalje		1.583	1.684	106
»LEDINA« Slov. Gr.		4.150	4.487	108
Skupaj:		6.498	7.040	108

Porast tržnih viškov mleka je očiten. Da bi lahko še bolje ocenili uspehe pri prireji mleka, si oglejmo še, koliko mleka so oddali na kmetijo in po eni kravi v posameznih TZO.

TZO	Količina oddanega mleka v letu 1981	
	na 1 kmetijo	na 1 kravo
»ODOR« Dravograd	8.958 l	2.715 l
»TRATA« Prevalje	14.033 l	2.314 l
»LEDINA« Slov. Gr.	8.012 l	2.265 l
KKZ — poprečno	9.060 l	2.324 l

Zanimivi podatki! Vsekakor je za oceno uspešnosti usmerjene kmetije odločilna skupna količina oddanega mleka. Pri tem prednjačijo v Prevaljah, kjer so lani oddali poprečno na kmetijo preko 14.000 l mleka. Za 6 % so povečali to količino v enem letu. V Dravogradu in Slovenjem Gradcu je količina oddanega mleka na kmetijo manjša, ker so vključili nove kmetije, ki pa dajejo še sorazmerno malo mleka. Vendar so se tudi tod, zlasti v Slovenj Gradcu, količine oddanega mleka na kmetijo povečale za 6 %.

Poprečno znaša povečanje tržnih viškov mleka na kmetijo nekaj nad 500 l v celotni zadrugi. Vsekakor so možnosti še večje, če upoštevamo, da imamo v vseh temeljnih zadružnih organizacijah že lepo število kmetij, ki pridelajo in oddajo že kar rekord-

Zadosti kvalitetne domače krme — zagotovilo uspeha pri pitanju živine

ne količine mleka na leto. Nekaj teh kmetij predstavlja pospeševalci v posebnih prispevkih.

Tudi pri mlečnosti krav je dosežen napredek. Poprečno povečanje oddanega mleka na 1 kravo znaša lani 65 l. Pri vseh kravah pomeni to 3% povečanje produktivnosti.

Pri prireji mleka so bile uspešne tudi zadržne farme:

TZO	Prireja mleka			Indeks	Dosežena mlečnost na kravo
	Štev. krav	1980 (v 000 l)	1981		
»ODOR«	18	58	64	111	3.550 l
»TRATA«	144	556	576	103	3.998 l
»LEDINA«	96	287	317	110	3.300 l
Skupaj KKZ	258	901	957	106	3.616 l

V celoti znaša delež mleka iz zadržnih farm 12 %. Tudi pri farmah je dosežen pomemben uspeh, zlasti pri povečanju mlečnosti po kravi za 4 %.

Pitanje klavne živine

Pitanje klavne živine je razširjeno v glavnem v zadržni reji pri kmetih. Porast količin oddane klavne živine je manjši kot pri mleku. Vzroki so v neredni oskrbi s krmili in izredni podražitvi v letu 1981. Kvalitetno pitati pa brez koruze ali krmil ni mogoče. Po posameznih TZO so dosegli sledečo oddajo klavne živine:

TZO	Leta 1980	Leta 1981	Indeks
»ODOR«	236 ton	225 ton	95
»TRATA«	328 ton	360 ton	109
»LEDINA«	535 ton	567 ton	106
Skupaj:	1.099 ton	1.152 ton	104

V Dravogradu so oddali celo manj kot leta 1980. Očitno, da se pozna usmeritev v mlečno prirejo. Najbolj stabilno prirejo in povečanje oddanih količin klavne živine imajo v TZO »TRATA«. Po oddanih količinah klavne živine na 1 kmetijo pa so rezultati v letu 1981 sledeči:

V TZO »ODOR«	so oddali na 1 kmetijo 1142 kg žive teže
V TZO »TRATA«	so oddali na 1 kmetijo 1309 kg žive teže
V TZO »LEDINA«	so oddali na 1 kmetijo 1343 kg žive teže

Poprečno v KKZ so oddali na 1 kmetijo 1289 kg žive teže. Porast oddane klavne živine znaša poprečno 5 % na kmetijo. Največ so povečali v Slovenjem Gradcu in sicer 12 %, v Prevaljah 7 %, v Dravogradu pa so ostali na nivoju leta 1980.

Tudi pri pitanju goveje živine dosega številne kmetije lepe uspehe. Tudi te podatke je moč pregledati v posebnih prispevkih in poročilih pospeševalcev.

Ker je dohodek naših kmetij v glavnem odvisen od rejskih uspehov v govedoreji, pričakujemo, da bomo tudi v letu 1982 povečali prirejo mleka in klavne živine. Uspeh bo odvisen od uspešnega »štarta« sedaj, ko se bliža pomlad. Od zadostnega gnojenja travnatih površin bo v nemali meri odvisen pridelek naše osnovne krme, ki dobiva ob vedno dražjih krmilih še večjo veljavo. Zato je ključ do uspeha v govedoreji — do večje prireje in s tem večjega dohodka v večjem pridelku kvalitetne domače krme (paše, mrve in silaže).

Ivan Uršič, dipl. ing. agr.

Predstavljamo vam najboljše proizvajalce mleka in mesa

Na področju občine Slovenj Gradec beležimo v letu 1981 zadovoljive rezultate v govedorejski proizvodnji, saj smo kljub stagnaciji proizvodnje mleka v Sloveniji dvignili odkup za 8 %. Temu porastu gre seveda pripisati vključevanje novih kooperantov v proizvodnjo mleka, predvsem v hribovskih predelih, kakor tudi povečana proizvodnja na kmetijo. Tako je bilo v letu 1981 v proizvodnjo in oddajo mleka vključenih 560 kooperantov, ki so skupaj oddali 4.487.000 l mleka. Poprečje na kmetijo znaša tako 8.012 l, če pa upoštevamo samo kmetije, ki so oddale preko 5.000 l (teh je bilo 200), je poprečje na kmetijo 17.300 l oddanega mleka. Da se je dvignila proizvodnja na kmetijo, priča podatek, da se je povečalo število tistih kooperantov, ki so oddali preko 10.000 l mleka. Teh je bilo v letu 1981 141, ki so skupno proizvedli 55 % mleka ali 2.545.000 l. Devet proizvajalcev je oddalo preko 30.000 litrov mleka, 3 proizvajalci pa so preseгли količino 60.000 l mleka.

1. Vranjek Vinko — Smartno 136	72.951 l
2. Štrumpfl Milan — Podgorje 81	68.875 l
3. Smrekar Jože — Podgorje 6	60.012 l
4. Popič Peter — Raduše 16	49.066 l
5. Gams Pavel — Stari trg 14	42.820 l
6. Krenker Anton — Podgorje 88	37.411 l
7. Verdnik Albert — Šmiklavž 4	35.439 l
8. Hribrenik Ivan — Stari trg 240	34.732 l
9. Verčkovnik Ivan — Podgorje 44	31.681 l

Na zboru proizvajalcev mleka in najboljših pitalcev živine, ki ga vsako leto organizira TZO »LEDINA« Slovenj Gradec skupaj z Mariborsko mlekarico in TOZD Mesnina Dravograd, je teh devet najboljših proizvajalcev mleka prejelo nagrade in priznanja. Mariborska mlekarica pa je nagradila tudi štiri proizvajalce, ki so v letu 1981 najbolj dvignili proizvodnjo mleka v primerjavi v letu 1980:

	1980	1981	porast
1. Goljat Jože, Vrhe 13	15.197	24.161	8.964
2. Popič Peter, Raduše 16	42.380	49.066	6.686
3. Verdnik Albert, Šmiklavž 4	28.835	35.439	6.604
4. Ošlak Adam, Paka 84	17.250	23.527	6.277

Porast proizvodnje pa beležimo tudi v pitanju živine in sicer se je povečala v letu 1981 za 6 %. Povečala pa se je tudi poprečna teža enega pitalca, kakor tudi teža oddane živine na 1 koope-ranta.

Tako je TOZD MESNINA Dravograd podelila priznanja in nagrade naslednjim pitalcem:

		popr. teža
1. Koprivnikar Franc, Legen 62	5.039 kg — 9 kom.	571 kg
2. Kotnik Jože, Zg. Dolič 48	5.425 kg — 10 kom.	542 kg
3. Prednik Ivan, Vrhe 70	5.220 kg — 10 kom.	520 kg

Za oddano živino v pogodbenem roku nad 4.300—5.000 kg predpisane teže:

		popr. teža
1. Tovšak Zora, Šentilj	4.803 kg — 10 kom.	480 kg
2. Knez Feliks, Zg. Razbor	4.633 kg — 8 kom.	579 kg
3. Šmon Jože, Sp. Razbor	4.346 kg — 8 kom.	543 kg

Za oddano živino v pogodbenem roku in v predpisani teži nad 3.500—4.000 kg:

		popr. teža
1. Jeromel Anton, Smartno 99	5.002 kg — 11 kom.	454 kg
2. Lavre Edo, Golavabuka 3	4.229 kg — 9 kom.	469 kg
3. Marzel Alojz, Golavabuka 7	3.944 kg — 7 kom.	563 kg
4. Klančnik Maks, Podgorje 71	3.842 kg — 8 kom.	480 kg
5. Gril Karel, Smartno 9	3.527 kg — 6 kom.	587 kg
6. Kresnik Martin, Smartno 16	3.515 kg — 7 kom.	502 kg
7. Kac Avgust, Mala Mislinja	3.502 kg — 7 kom.	500 kg

Danica Onuk, inž. agr.

Tržna proizvodnja v zasebnem sektorju

TZO »TRATA« Prevalje v letu 1981

Uvod:

V obratu za združništvo pogodbeno združuje svoje delo in sredstva štiristo kmetov, članov zadruga.

Vse kmetije na našem območju lahko opredelimo kot višinske oziroma hribovske, na katerih so proizvodni pogoji vsaj za 50 % težji kot v ravninskem svetu (nagib zemljišč, nadmorska višina, klima, krajša vegetacijska doba, itd).

Že leta 1970, ko je bilo pospeševanje preusmerjanja kmetij še na začetku poti, smo v naših razvojnih programih začrtali kot osnovno proizvodno usmeritev GOVEDOREJO.

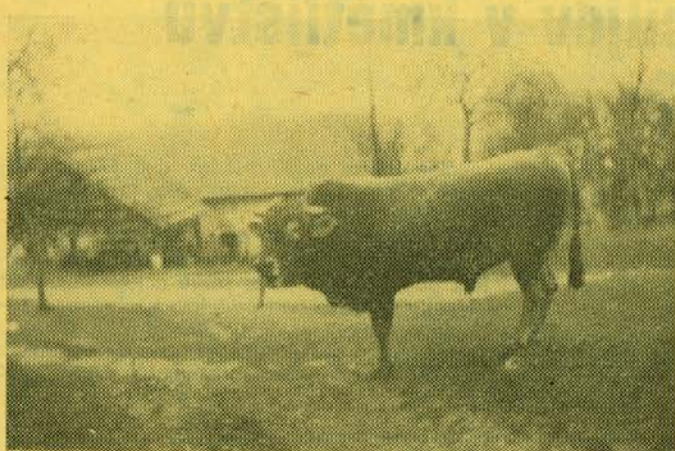
Današnji rezultati pa so potrdili pravilnosti takšne usmeritve.

I. PRIREJA MLEKA

Oddanega mleka (litri)	Število kmetij	Oddanega mleka skupaj v l. 1981	Število krav
do 5.000	37	106.341	
5.001 do 10.000	28	201.073	
10.001 do 20.000	40	563.086	
20.001 do 30.000	11	260.021	
30.001 do 40.000	6	197.999	
40.001 do 50.000	3	136.082	
50.001 do 60.000	—	—	
nad 60.000	3	218.258	
Skupaj:	128	1.682.860	728

KMETIJE, KI SO ODDALE VEČ KOT 30.000 l MLEKA V L. 1981

Zap. št.	KMETIJA	Oddano mleka v l	Štev. krav	Kmetijske površine v ha
1.	Močilnik Rok in Slavka p. d. Škof, Lokovica	77.974	22	18
2.	Gradišnik Rudi in Marija p. d. Gradišnik, Lokovica	71.012	20	10
3.	Kotnik Beno in Tončka p. d. Lubas, Podkraj	69.272	20	14
4.	Merkač Štefan in Marina p. d. Meležnik, Stražišče	46.013	16	15
5.	Naveršnik Ivan in Tončka p. d. Merva, Lom	45.269	14	10

Bik jezavo čaka na prevoz v klavnico

Zap. št.	KMETIJA	Oddano mleka v l	Štev. krav	Kmetijske površine v ha
6.	Žaže Jakob p. d. Papež, Leše	44.800	15	16
7.	Hudopisk Tone in Janja p. d. Mihev, Prežki vrh	38.626	14	10
8.	Pori Rudi in Urška p. d. Ober, Dolga brda	35.667	13	10
9.	Štern Franc in Pavla p. d. Koroš, Jamnica	32.219	14	15
10.	Petrič Rok in Rozka p. d. Lagoja, Kot	30.853	13	14
11.	Vogl Rudi in Marjana p. d. Vitrih, Dolga brda	30.584	10	12
12.	Valentar Tone in Marjana p. d. Dvornik, Podgora	30.050	12	11

II. ODKUP GOVEJE ŽIVINE

Oddano živine v kg	Štev. kmetij	Skupna teža	Število oddanih govedi
do 750 kg	60	30.800	62
751 do 1.500 kg	98	111.750	227
1.501 do 3.000 kg	92	184.634	372
3.001 do 4.500 kg	7	28.700	56
4.501 do 6.000 kg	1	4.579	8
Skupaj:	258	360.463	725

KMETIJE, KI SO ODDALE VEČ KOT 3.000 kg GOVEJE ŽIVINE

Zap. št.	KMETIJA	Oddane živine v kg	Število oddanih pitancev	Kmet. površine v ha
1.	Vogl Rudi in Marjana p. d. Vitrih, Dolga brda	4.579	8	12
2.	Gostenčnik Franc in Katarina p. d. Šurnik, Poljana	3.773	7	8
3.	Grabner Alojz in Anica p. d. Počel, Javorje	3.541	7	10
4.	Klavž Franc in Milka p. d. Obretan, Onkraj	3.418	7	14
5.	Danijel Pavel in Marjana p. d. Pogač, Dolga brda	3.373	6	10
6.	Kočnik Ivan in Anica p. d. Končnik, Topla	3.125	5	16

Iz podatkov lahko razberemo, da je zasebno kmetijstvo preseglo načrtovano proizvodnjo. Takšni proizvodni rezultati pa so rezultat skupno vloženega dela kmetov, pospeševalne službe, združenega dela, oziroma celotne družbeno politične skupnosti v SO Ravne, ki ima kljub malemu procentu kmečkega življa v občini velik posluh za razvoj kmetijstva in mu v okviru danih možnosti z združevanjem sredstev nudi trdno oporo pri razvoju in zadovoljevanju skupnih potreb po hrani.

Vodja obrata za združništvo
TZO »TRATA« PREVALJE
Vlado Gorenšek, ing.

Proizvodni uspehi dosedanjega pospeševalnega dela v občini Dravograd

Naravne danosti v naši občini nam dajejo možnost razvoja kmetijske proizvodnje v prirejo mleka in govejih pitancev. Da je temu res tako, nam kaže podatek, da imamo 65 % kmetijskih površin zatravljenih in da preko 70 % kmetijskih zemljišč leži v hribovitem predelu občine. Na razpoložljivih kmetijskih zemljiščih imamo 346 kmetij, ki imajo možnost ustvarjati tržne viške in od teh kmetij jih ima 248 s TZO »ODOR« Dravograd sklenjeno člansko pogodbo o trajnem proizvodnem sodelovanju.

S preusmerjanjem kmetij smo pričeli leta 1970, ko je bila ustanovljena kmetijska pospeševalna služba, sočasno pa je istega leta bila kmetom omogočeno najemati kredite za funkcionalno urejanje hlevov in nabavo kmetijske mehanizacije. Na osnovi preusmeritvenih programov smo za razvoj zasebnega kmetijstva v desetih letih vložili 4,5 milijard kreditnih sredstev. Rezultati preusmerjanja so danes že vidni, saj je tržna proizvodnja mleka odkupljenega v lanskem letu znašala 860.000 litrov, in odkupljene količine govejih pitancev 220.000 kg. Prav bi bilo, da predstavimo kmetijske proizvajalce, ki so temu rezultatu precej prispevali:

	oddano mleko l	oddano goveji pitanci kg
1. Konečnik Anton	45.000	5.660
2. Kogelnik Jože	38.250	2.580
3. Goršek Milan	29.000	3.900
4. Guzej Ivan	24.500	5.270
5. Čeru Oto	—	4.750
6. Uranšek Maks	—	3.830
7. Knez Franc	—	3.553
8. Kogelnik Ivan	19.000	560
9. Poberžnik Stanko	8.300	2.830
10. Mori Rudolf	—	2.550

To so vsekakor rezultati, kakršnih oziroma boljših bi moralo biti iz leta v leto več, saj bomo le tako izpolnili zastavljeni

srednjeročni program kmetijstva v občini Dravograd.

Do zaželenih rezultatov bo mogoče priti le z bolj intenzivnim gospodarjenjem na obstoječih kmetijskih površinah in z aktiviranjem zaraščenih in zamočvirjenih površin.

Ob tem pa se moramo zavedati, da to ni le interes kmetijske organizacije, ampak je to interes vse družbe.

Kajti le povečana kmetijska proizvodnja, seveda če bo primerno ovrednotena, bo izboljšala na eni strani položaj kmetov socialne varnosti, na drugi strani pa bo zadovoljiva oskrba trga s kmetijskimi proizvodi zadovoljila tudi potrošnika.

Dosedanja prizadevanja širše družbe za

razvoj zasebnega kmetijstva so bila minimalna, saj je ta delež v srednjeročnem obdobju 1976—1980 znašal le 2.400.000 din. Z zbranimi sredstvi smo iz sklada za pospeševanje kmetijstva lahko krili v obliki minimalnih regresov le osemenjevanje, nabavo plemenjakov, regresirano obrestno mero, premiranje telet, strokovna predavanja za kmete, za druge namene pa je bilo zbranih sredstev premalo. Enak odnos do uresničevanja samoupravnega sporazuma je bil tudi v letu 1981, saj je bil dotok sredstev realiziran s 64 %.

Samo nudenje strokovne pomoči kmetom brez finančne podpore ne bo rodilo sadov.

P. B.

Mehanizacija — pogoj za dosego cilja v kmetijstvu

Uresničitev zastavljenih ciljev v kmetijstvu v občini Ravne v letu 1982

UVOD

Kmetijstvo in s tem pridelovanje hrane postaja v svetu in pri nas ena najpomembnejših gospodarskih vej. Hrana je vse bolj pomembno orodje, kot sredstvo za vpliv in nadvlado nad drugimi, ki jim hrane primanjkuje.

V SR Sloveniji smo z družbenim planom zapisali, da bomo do leta 1985 dosegli 85% samooskrbo s kmetijskimi pridelki. Vsekakor lahko k temu veliko prispeva tudi naša občina, čeprav je delež kmetijstva v primerjavi z ostalim gospodarstvom v občini Ravne na Koroškem skromen.

V skladu s stališči in usmeritvami, ki so bila sprejeta na razširjeni seji medobčinskega sveta ZK za Koroško, dne 1. junija 1981 in sklepi, ki so bili sprejeti na 28. skupni seji vseh treh

zborov skupščine občine Ravne na Koroškem, dne 17. 6. 1981, so bile pred kmetijstvo in celotno našo samoupravno družbo postavljene odgovorne naloge.

Po enem letu ugotavljamo, da je bilo precej sklepov uresničenih. Še veliko pa je takih, ki jih bo potrebno realizirati v tem letu. Vsekakor nas na tem področju čakajo še težke naloge. Zavedati pa se moramo, da kmetijstvo in s tem pridelovanje hrane ni samo stvar kmetov in kmetijcev, temveč celotne družbe. Zavest, da s hitrejšim razvojem kmetijstva lahko bistveno prispevamo k stabilizaciji našega gospodarstva, mora prevladati v naši miselnosti.

1. Uresničitev proizvodnega plana za leto 1981

Čeprav velja ugotovitev, da je bilo leta 1981 za kmetijstvo vse prej kot ugodno, smo s proizvodnimi rezultati lahko zadovoljni.

V slovenskem merilu so se zaradi neusklajenih cen kmetijskih pridelkov na eni strani in cen reprodukcijskega materiala na drugi, interesi za večjo prirejo mesa in mleka zmanjšali. Tako beležimo v primerjavi z letom 1980 manj odkupljenega mleka in mesa.

V ravenski občini pa nasprotno ugotavljamo boljše rezultate, saj se je odkup mleka v primerjavi z letom 1980 povečal za 7 %, odkup goveje živine pa za 9 %.

a) Odkup mleka

Opis	EM	Plan 1981	Realizacija 1980	Realizacija 1981	Indeks P/R	Indeks 80/81
št. kooperantov		125	120	120	96	100
št. krav v kontroli	glav	750	728	728	97	100
odkup mleka		1.754.400	1.633.656	1.738.895	100	107
odkup na 1. kooper.		14.035	13.614	14.981	103	106

b) Odkup goveje živine:

Opis	EM	Plan 1981	Realizacija 1980	Realizacija 1981	Indeks P/R	Indeks 80/81
Št. kooperantov	kg	290	270	275	95	101
Odkup pitancev	kg	400.000	328.000	360.000	90	109
Odkup na 1. kooper.	kg	1.379	1.214	1.309	95	108

Iz podatkov je razvidno, da je zasebno kmetijstvo pri reji mleka doseglo načrtovano proizvodnjo, pri pitanju živine pa je plan dosežen z indeksom 90. Zelo pomemben podatek je ta, da so količine oddanega mleka po kmetiji dokaj velike (14.500 l po kmetiji). V Sloveniji znaša povprečje 4.500 l odkupljenega mleka po kmetiji. Pri odkupu goveje živine so rezultati boljši kot v letu 1980 in veliko ugodnejši kot v drugih občinah v Sloveniji. Na to so v veliki meri vplivali pospeševalni ukrepi, ki smo jih v preteklih letih nudili našim kmetom (združevanje sredstev za regresiranje obrestne mere, za premiranje priveza telet, za nakup plemenske živine in podobno).

c) Usmerjanje kmetij

V občini ravne na Koroškem je 907 kmetij, ki skupno razpolagajo s 16.152 ha kmetijskih površin. Od tega je 6.598 ha obdelovalne zemlje in 9.554 ha gozda. Na eno kmetijo odpade 7,29 ha obdelovalnih površin in 10,55 ha gozda.

V skladu s srednjeročnim razvojnim programom kmetijstva za obdobje 1981—85 je v občini 650 kmetij, ki imajo možnosti, da se usmerijo v intenzivno tržno proizvodnjo. Do konca leta 1985 jih bo preusmerjenih 565.

Pregled usmerjenih kmetij:

Usmeritev	Plan 1985	Število usmerjenih kmetij	Indeks P/81	Indeks 80/81
		1980	1981	
Prireja mleka	150	120	120	80
Pitanje gov. živine	350	270	275	79
Vzreja plem. živine	15	5	10	66
Ovčarstvo	20	—	—	—
Pridelovanje krompirja	30	—	—	—
Skupaj:	565	395	405	72

II. Realizacija naložb

Opis	EM	Plan 1981	Realizacija 1981	Indeks P/R
Obnova gov. hlevov	kom	20	15	75
Gradnja novih hlevov	kom	3	1	33
Jame za gnojevko	kom	8	9	112
Silos	kom	18	15	83
Traktorji	kom	28	28	100
Samonakladalke	kom	5	9	180
Naprave za prevetrovanje	kom	—	—	—
Agro- in hidromelioracije	ha	30	—	—
Število stajišč	kom	425	340	80
Nakup črede	glav	30	—	—

Pri realizaciji naložb niso dosežena planska predvidevanja. Vzrok za to je bila nelikvidnost LB TKB Slovenj Gradec, ki v letu 1981 ni zagotovila dela sredstev za investicije v kmetijstvu.

III. Investicije

V okviru koroške hranilnice in posojilnice Slovenj Gradec je bilo v letu 1981 odobrenih za 12.370.000 din kreditov v skupni predračunski vrednosti 16.522.000 din. Zaradi nelikvidnosti LB bo odobrene kredite moč koristiti šele v letu 1982.

Pregled naložb	1980	1981	Indeks
Predračunska vrednost	8.859.000	16.522.000	186
Odobren kredit	4.529.550	12.370.000	273

Kredit je bil odobren po 4 % obrestni meri za dobo 5 let za kmetijsko mehanizacijo in 10 let za objekte.

IV. Pospeševalno delo

Za uresničitev načrtovane pridelave hrane je potrebna dobro organizirana pospeševalna služba. Pomanjkanje kmetijskih strokovnjakov je prisotno že vrsto let in pogosto odločilno vpliva na povečanje tržne proizvodnje. Brez vnašanja v prakso najnovejših znanstvenih dosežkov ob intenzivnem pospeševalnem delu, boljših rezultatov ne bo mogoče doseči.

Stanje kmetijskih strokovnjakov

Šolska izobrazba	Plan 1985	Stanje 1980	Stanje 1981	Indeks P/81	Indeks 80/81
Biotehniška fakulteta	2	—	1	50	—
Višja agronomska šola	2	1	1	50	100
Srednja kmetijska šola	4	2	2	50	100
Poklicna kmet. šola	1	1	—	—	—
Veterinarski tehnik	1	—	1	100	—
Skupaj:	10	5	6	6	120

Kadrovsko je pospeševalna služba še vedno preskromno zastopana. Na enega pospeševalca še vedno odpade 140 kmetij, saj le trije delavci delajo zgolj na pospeševanju. Trenutno zadruga štipendira na višji agronomski šoli 2 študenta in na poklicni kmetijski šoli tri dijake.

V. Združevanje sredstev za pospeševanje kmetijstva

V letu 1981 je bil v občini sprejet in podpisan nov samoupravi sporazum o združevanju sredstev za kmetijstvo in pridelovanje hrane. V okviru tega naj bi delavci iz gospodarstva in negospodarstva združevali sredstva iz dela čistega dohodka in sicer v višini 0,3 %, kjer je osnova b. OD. Samoupravni sporazum je bil do 31. 12. 1981 dokaj slabo realiziran, saj se je od načrtovanih 5.000.000 din zbralo le 240.228 din ali 5 %.

Pregled zbranih sredstev

	Predvideno	Dejansko	%
Po SS 0,3 b. OD	5.000.000	240.228	5
Stari SS	—	2.208.752	—
Skupaj:	5.000.000	2.448.980	5

Iz podatkov je razvidno, da je združeno delo realiziralo samoupravni sporazum samo s 5 %. Pri tem je potrebno pripomniti, da OZD med letom iz tekočega ostanka čistega dohodka, iz katerega se financira kmetijstvo, ne morejo izločevati sredstva za te namene. Ob upoštevanju obveznosti združenega dela iz leta 1980 je bilo skupno zbranih polovico planiranih sredstev. Le-ta pa niso zadoščala za vse pospeševalne ukrepe, ki so bili sprejeti že v začetku lanskega leta. Tako je moral samoupravni sklad za združevanje sredstev za pospeševanje kmetijstva najeti pri kmetijski zemljiški skupnosti kratkoročni kredit.

Jože Pratnekar, dipl. inž. agr.

(Nadaljevanje v naslednji številki)

Melioracije kmetijskih zemljišč v letu '81

Kmetijska zemljiška skupnost Slovenj Gradec je bila v lanskem letu najbolj aktivna na področju izboljševanja zemljišč. Agro- in hidromelioracijska dela so potekala na območju celotne občine. Kmet-kooperant, ki je želel izsušiti zamočvirjeno zemljišče, splanirati zemljišče ter ga tako ponovno vključiti v proizvodnjo in strojno obdelovati, se je prijavil pri pospeševalni službi aKZS Slovenj Gradec. Komisija si je vsak primer pogledala in predlagala strokovne rešitve. Za hidromelioracijo zemljišča je kmet prejel brezplačno drenažne cevi, ki jih je plačala KZS, filterni material (gramoz) je plačal sam, vendar ga je tudi dobil brez prometnega davka. Da pa ne bi KZS in kmet, ki sta plačala in dobila cevi in gramoz brez prometnega davka, prepoceni »prišla skozi« je kmetijska zadruga zaračunala visoko maržo. Če nič ne prispevaš, pa zato več vzami!

Večja melioracijska dela so potekala v Dovžah (na Delah), in Podgorju. Plačali smo izkop glavnih odvodnih jarkov v skupni dolžini 5.000 m: od tega v Dovžah 2.500 m, v Podgorju 1.600 m, na Dobrovi 430 m in v

Pamečah 470 m. Tako smo preprečili nadaljno zamakanje kmetijskih zemljišč zaradi stalnih voda in s tem pripravili teren za polaganje drenažnih cevi. Na omenjenih področjih je bilo zajetih ca. 70 ha zamočvirjenih zemljišč, od katerih je že izsušenih ca. 15 ha. Manjše melioracije so izvajali kmetje tudi v ostalih vaseh. Izdanih je bilo 17.875 m drenažnih ter 200 m betonskih cevi in zanje smo plačali 719.565 din.

Pri 40 kmetih je bilo usposobljenih 32 ha kmetijskih zemljišč s planiranjem robov, opuščenih cest, strug, zaraščenih površin in zgrajeno 5050 m cest na travniške površine v hribovitih predelih. Za izkop odvodnih jarkov in planiranje zemljišč smo porabili 1.471.603 din.

Za apnenje zakisljenih zemljišč smo porabili 90.220 din. Za apno in planiranje je KZS plačala 50 %, ostalo kmeti.

Računamo, da je bilo v letu 1981 vloženo v izboljšanje zemljišč ca. 6.840.000 din, saj je potrebno upoštevati denarni delež kmetov in njihovo vloženo delo.

In kako bo v letu 1982?

Zaradi stabilizacije, manjših kreditov in realno nižjih osebnih dohodkov, bo tudi graditeljev hiš manj. Na ta način bo dotok sredstev od odškodnine za spremembo namembnosti zemljišč v gradbene namene mnogo manjši. Po planu KZS za leto 1982 bo za agrarne operacije samo 700.000 din, kar pa je mnogo premalo za obsežne naloge. Žalostno je, da pridelovanje hrane še vedno ni tako pomembno kot naprimer: šport, kultura itd., saj imajo ti mnogo več sredstev na razpolago in tudi večjo družbeno podporo kot kmetijstvo.

Nujno je, da dobi kmet ugodne kredite za izvajanje melioracij od Koroške hranilnice. KKZ TZO Ledine Slovenj Gradec bo morala več pomagati kmetu pri primarni proizvodnji ter ga tu stimulirati. Smatram, da bomo samo z izboljšanjem rodovitnosti zemljišč pocenili proizvodnjo in ne z nakupi krmil ter regresiranjem le-teh. Regresiranje vsi zagovarjajo, ker jim ni treba nič misliti, še manj se mučiti po terenu ter izboljševati kvaliteto kmetijskih zemljišč.

Stanislav Sovič, ing.

Sklepi in priporočila predsedstva konference sindikata Koroške kmetijske zadruge Slovenj Gradec

Predsedstvo konference sindikata KKZ, ki ga sestavljajo predsedniki OOS — »LEDINE«, »MESNINE«, »ODORA« in »TRATE« se je skupaj z nadzornim odborom konference sindikata KKZ sestalo na skupni seji v torek, 9. februarja v sejni sobi TZO »ODOR« v Dravogradu.

Udeležba na seji je bila polnoštevna. Potek seje je pokazal, da je problemov veliko. Rešiti jih bo treba čimprej in temeljito. Čutili je veliko potrebo po zblizevanju in boljšem medsebojnem spoznavanju v KKZ, čimer naj bi predvsem služila in kjer naj bi v bodoče delovala konferenca sindikata KKZ. Najvažnejši sklepi in priporočila iz bogatega gradiva te seje, ki so važni za celotno KKZ so naslednji:

— vrednotenje minulega dela;

— ureditev osebnih dohodkov delavcev, ki bodo v kratkem času 1—3 let odšli v pokoj (Obe priporočili sta zelo važni za naše delavce, saj dobro vemo, da so osebni dohodki zaposlenih v kmetijskih zadrukah vsa leta močno zaostajali za osebnimi dohodki, zaposlenih v drugih panogah našega gospodarstva. Še več! Bili so primeri, kot pred leti v Prevaljah, ko so delavci ne po svoji krivdi — gradnja farme za krave — prejeli minimalne osebne dohodke. Bilo bi prav, da bi se stvari tu uredile, da bi vsaj pri pokojninah ne bili zopet prikrajšani;

— poenotiti je treba v celoti KKZ izplačevanje regresov, jubilejnih nagrad, odpravnin in podobnih stvari;

— konferenca sindikata naj rešuje, obravnava in ureja predvsem notranje skupne probleme KKZ, na zunaj delujejo posamezne OOS samostojno vsaka zase;

— splošna želja vsega članstva je, da predsedstvo konference sindikata organizira letos v prvem polletju, torej še pred dopusti, srečanje kolektiva KKZ, nanj pa naj bi povabili tudi kmete — kooperante;

— organizirati in pospeševati je treba vse, kar služi boljšemu medsebojnemu spoznavanju članov kolektiva v naši KKZ: šport, rekreacijo, skupne izlete;

— ker obstajajo realni izgledi, da bo združeno delo le prispevalo sredstva za napredek in izboljšanje našega kmetijstva, bo treba ta sredstva opravičiti z večjo pro-

izvodnjo, zato je nujno treba zgraditi silose za koruzo in krmila za živino, za cement, kajti praksa kaže, da je treba za zaloge vnaprej poskrbeti in si jih zagotoviti, če bomo hoteli, da ne bo zastoj pri reji živine, vsak izpad pa je v živinoreji dolgoročen in se ga ne da in ne more nadoknaditi čez noč. KKZ pri tem močno zaostaja, naloga sindikalnih organizacij je, da stori vse, da se to takoj uredi in spravi z mrtve točke;

— sindikalna organizacija KKZ naj tudi poskrbi, da se bo tudi v KKZ čimprej pričela uvajati avtomatska obdelava podatkov, da se ne bomo znašli čisto na repu dogajanja ali pa, da bi nas čas prehitel in povozil.

Predsednik konf. sind. KKZ
Rok Gorenšek

KMETJE, ZADRUŽNIKI S PODROČJA OBČINE SLOVENJ GRADEC

UDELEŽITE SE PREDAVANJ O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA, KI BODO V DRUGI POLOVICI MESECA MARCA.

VOLITVE 1982

V koroški kmetijski zadrugi TZO »LEDINA« smo pripravili na volitve posvečali izredno pozornost, zavedajoč se izredne pomembnosti te politične akcije, ki izhaja iz temeljnih načel našega političnega sistema socialističnega samoupravljanja in tudi iz dosedanjih izkušenj delovanja delegatskih skupščin. Prisluhnili smo željam kmetov in to prenesli na občinski sindikalni svet in na občinsko konferenco SZDL o poteku letošnjih volitev.

Kmetje so predvsem težili k temu, da bi imeli enotno delegacijo, v katero bi bili vključeni tako gozdni posestniki kooperanti TOK gozdarstva, kot kooperanti TZO »LEDINA«. Z TOK gozdarstvo Slovenj Gradec smo tako sedaj imenovali enotno delegacijo, katere nosilec je TZO »LEDINA«. Organizirana je bila tudi kandidacijska konferenca, ki je uspela tako po udeležbi kot tudi v pripravah na volitve. Na konferenci smo uskladili predloge možnih kandidatov za vodilne funkcije v skupščini občine, skupščinah občinskih samoupravnih interesnih skupnosti, za člane delegacij za skupščino družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti ter predloge kandidatov za delegate družbenopolitičnega zbora občinske skupščine.

Na kandidacijski konferenci smo obravnavali tudi evidentirane možne kandidate za zbor republik in pokrajin, skupščine SFRJ, za družbenopolitični zbor skupščine SRS, za predsednika in člane predsedstva SRS ter možne kandidate za nosilce vodilnih in drugih funkcij v republiki.

V krajevnih skupnostih bodo volitve v nedeljo 14. marca 1982. Za volitve delegacij delovnih ljudi-kmetov je v občini Slovenj Gradec določenih 33 volišč.

Že sedaj prosimo vse kmete-kooperante TZO »LEDINA« in gozdne posestnike TOK gozdarstva Slovenj Gradec, da opravijo svojo volilno obveznost polnoštevilno in to v jutranjih oziroma dopoldanskih urah.

Volili bomo naslednje kandidate:

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA

1. ŠAVC Lenka, Troblje 25
2. GRILC Franc, Vrhe 46
3. GLASENČNIK Ivan, Razbor 18
4. ČAS Ivan, Turiška vas 1
5. GAMS Pavel, Stari trg 14
6. STRMČNIK Franc, Legen 125
7. URŠEJ Anton, Kozjak 43
8. OŠLAK Zdenka, Paka 84
9. ZORMAN Fanika, TZO
10. KAŠNIK Ivan, TZO
11. ZBIČAJNIK Janko, TZO

ZDRAVSTVO

1. KAC Marija, Šmartno 247
2. KNAP Branko, Podgorje 39
3. VERBOLE Zdravko, Sele 9
4. JEHART Vida, Misl. Dobrava
5. KOLETNIK Jože, TZO
6. DULER Anka, TZO
7. UMEK Anica, TZO

KULTURA

1. KRESNIK Jožica, Legen 178
2. STRMČNIK Anica, Stari trg 215
3. MEH Peter, Zavre 46
4. LENART Mihaela, Raduše 56
5. POGOREVČNIK Jože, TZO

6. GROBELNIK Jana, TZO
7. BALANT Jožica, TZO

TELESNA KULTURA

1. HRIBERNIK Ivan ml., Stari trg 240
2. PRITERŽNIK Jurij, Šmartno 126
3. ČAS Jurij, Vodriž 10
4. BOROVIK Franc, TZO
5. VIDOVIČ Marija, TZO
6. ABER Anton, TZO
7. KRAGELNIK Jože, TZO

IZOBRAŽEVANJE

1. GAMS Janez, Stari trg 14
2. SANJEK Silva, Tolsti vrh
3. KOKOL Marija, Razborca 3
4. STRMČNIK Bojana, TZO
5. POKLIČ Franc, TZO
6. PERŠE Slavka, TZO
7. POGOREVČNIK Ivica, TZO

RAZISKOVANJE

1. MARHAT Andrej, Brde 15
2. KLANČNIK Peter, ml., Podgorje 46
3. KOPRIVNIKAR Stanko, ml., Misl. nja 237
4. PLAZOVNIK ing. Marija, TZO
5. KAVNIK Miha, TZO
6. STEHARNIK Marta, TZO
7. GROS Smilja, TZO

ZDRUŽENA DELEGACIJA

1. PAČNIK Jože, Golavabuka 25
2. VAVKAN Marija, Dovže 47
3. PERŠE Zdravko, Podgorje 89
4. VEČKO Viktor, ml., Kozjak 6
5. OŠLOVNIK Lenka, Pameče
6. VRČKOVNIK Ivo, TZO
7. Lauko Janko, TZO
8. KRAJNC Peter, TZO
9. TURIČNIK Mira, TZO

Javornik Ferdo

Nekaj o poslovanju koroške zadružne hranilnice v letu 1981

V petek, dne 19. februarja 1982, se je v Radljah ob Dravi sestel zbor delegatov kot najvišji samoupravni organ koroške zadružne hranilnice z namenom, da pregleda obračun opravljenega dela v letu 1981 ter, da sprejme program dela in nalog za leto 1982.

Zboru delegatov so prisostvovali tudi: predstavnik Temeljne koroške banke Slovenj Gradec in predstavniki ustanoviteljev KZH.

Koroška zadružna hranilnica deluje kot regijska finančna ustanova, ki v svojem poslovanju združuje kmete kooperante tako v gozdarski kot tudi v kmetijski proizvodnji.

Vsem tem kooperantom, ki poslujejo s KZH ali, da ji zaupajo v obliki hranilne vloge svoje prihranke ali pa, da pri hranilnici najemajo dolgoročno posojila za nakup mehanizacije ali gradnje proizvodnih objektov, smo dolžni dati kratek pregled najpomembnejših podatkov iz finančnega poslovanja v letu 1981.

Skupno gibanje in stanje hranilnih vlog

v 000 din

Področje-občina	stanje 1. 1. 1981	vplačano v letu	izplačano v letu	31. 12. 1981 stanje	indeks
Slovenj Gradec	45.276	124.097	105.342	64.031	141
Dravograd	16.019	37.379	34.726	18.672	117
Ravne na Kor.	19.764	64.673	57.807	26.630	135
Radlje ob Dravi	11.891	101.490	97.818	25.563	214
SKUPAJ:	92.950	337.639	295.693	134.896	145

Promet in stanje hranilnih vlog, prikazanih v gornji tabeli, se nanaša na 8450 vlagateljev.

Pri gibanju vlog je potrebno posebej opozoriti na dva podatka. Pretežni del vplačil in izplačil na hranilnih vlogah izvira iz odkupa lesa in kmetijskih pridelkov, ki se izplačujejo preko hranilnih knjižic.

Skupno stanje hranilnih vlog v letu 1981 se je povečalo od 92.950 din v začetku leta na 134.896 din konec leta, oziroma za 45 %. Ob primerjavi skupnega zneska vplačil na hranilne vloge in skupnem povečanju hranilnih vlog je razvidno, da je začasno ostal nedvigljen kot hranilna vloga vsak osmi dinar.

Na stanje hranilnih vlog je hranilnica za leto 1981 pripisala vlagateljem 8.221 din obresti.

Glavni namen pospešenega zbiranja hranilnih vlog je solidarnostnega značaja, saj služijo hranilnici zbrane hranilne vloge izključno za dajanje posojil kmetom-kooperantom in to za dolgoročno vlaganja v investicije v kmetijstvo kot tudi za kratkoročne kredite.

Dolgoročna posojila za naložbe v investicije v kooperacijski proizvodnji so se gibala takole:

Gibanje in stanje posojil kmetom					(v 000 din)
Področje	stanje 1. 1. 1981	vplačano v letu	izplačano v letu	stanje 31. 12. 1981	indeks
Slovenj Gradec	42.546	32.035	18.622	55.959	132
Prevalje	21.458	11.170	6.353	26.275	122
Dravograd	19.525	10.663	5.925	24.263	124
Radlje/Podvelka	41.035	20.370	10.743	50.662	124
Stanov. posojila	—	1.021	—	1.021	—
SKUPAJ:	124.564	75.259	41.643	158.180	127

Iz tabele je razvidno, da je bilo kmetom v letu 1981 izdanih 75 milijonov novih dinarjev posojil, kar je skoraj dvakrat toliko, kot je znašalo povečanje hranilnih vlog.

Pri odobravanju posojil v veliki meri sodeluje tudi TKB Slovenj Gradec, ki v skladu z določili družbenega dogovora odobrava hranilnici znatna sredstva za te namene.

Poleg dolgoročnih posojil za investicije v kmetijstvo, je hranilnica dajala tudi kratkoročna posojila v obliki akontacij na les, oziroma na dogovorjene kmetijske pridelke.

Gibanje teh akontacij v letu 1981 je bilo naslednje:

stanje akontacij 1. 1. 1981	4.968
izplačane akontacije tekom leta	25.339
vrnjene akontacije tekom leta	21.853
stanje akontacij 31. 12. 1981	8.454

Tako so prejeli kmetje v letu 1981 pri hranilnici nad 100 milijonov ND dolgoročnih in kratkoročnih posojil.

Pri dajanju dolgoročnih posojil, pa ne smemo mimo dejstva, da so ta posojila sorazmerno zelo ugodna, saj je prejela hranilnica samo v letu 1981 zaradi nižje obrestne mere, po kateri dobivajo posojila kmeti nadomestilo od

področnih občinskih skupščin	811 din
kmetijsko živilske razvojne skupnosti	1.099 din
republike	3.930 din
Skupaj prejeta nadomestila	5.840 din

Vsekakor pa učinek kreditiranja kmetov ni izostal, saj beležimo na področju koroške regije, ki jo pokriva zadružna hranilnica, z vsakim letom več sodobno urejenih in moderniziranih kmetij.

Tradicionalne kosce ni grabljice, so v celoti zamenjale motorne kosilnice in obračalniki, konjsko in volovo vprego pa sodobni traktorji.

Temu primerno je bil dosežen tudi porast tržne proizvodnje kmetijskih pridelkov.

V letu 1975, je bilo na področju KKZ odkupljeno	2.276.000 l mleka
V letu 1981, pa	7.040.000 l mleka
kar pomeni, da znaša indeks povečanja odkupa mleka kar 323.	

Odkup klavne živine, je znašal v letu 1975	747 t
V letu 1981 pa	1.152 t

Indeks povečanja je 154. Vsekakor pa je prirast pitane živine znatno večji, kot ga prikazuje podatek, saj so tu prikazane le tiste količine, ki so bile prodane KKZ.

Tudi v bodoče bodo investicije za povečano proizvodnjo hrane imele prednost ter bodo na voljo tistim, ki imajo namen z modernizacijo proizvodnih objektov doseči večjo tržno proizvodnjo.

Ravno v tem času so vse področne pospeševalne službe bile obveščene, da je pri TKB Slovenj Gradec odobren celotni investicijski zahtevek, vložen pri banki v letu 1981

v predračunski vrednosti	59.960
od tega iz sredstev TKB	27.172
iz sredstev KZRS	1.598
iz sredstev hranilnice	10.429
in iz lastnih sredstev kmetov	20.761

Rok koriščenja tega kredita je za mehanizacijo do 31. 5. 1982, za gradbene objekte pa do 30. 11. 1982.

Vse koristnike tega posojila pozivamo, da takoj sklenejo pri svojih pospeševalnih službah ustrezne kreditne pogodbe ter pričnejo s koriščenjem tako, da bo kredit do določenega roka tudi izkoriščen, v kolikor posamezni koristniki iz tega zahtevka predvidene investicije že niso nabavili s pomočjo premostitvenega posojila.

Ob koncu tega prispevka bi vse vlagatelje in posojilojemalce KZH samo še seznanili, da so delegati na svojem zadnjem zboru tudi skromno proslavili 10. obletnico skupnega delovanja hranilnice ter se pri tem spomnili na pomembno vlogo, ki jo je hranilnica v tem desetletnem obdobju odigrala na področju organiziranega solidarnostnega varčevanja na eni strani ter plasiranja preko 300 milijonov ND posojil kmetom v investicijska vlaganja, kar je bistveno pripomoglo k preobrazbi naše vasi.

Ob tej priliki je bilo podeljeno priznanje TKB Slovenj Gradec za veliko razumevanje in sodelovanje pri reševanju investicijskih problemov kmetijstva v celotni Koroški regiji. Prav tako pa so bila podeljena enaka priznanja petnajstim zaslužnim organizatorjem in delavcem, ki so imeli največ zaslug pri organiziranju enotne hranilnice v regiji ter za njeno uspešno poslovanje.

V bodoče želimo kmetom še bolj približati hranilno službo z željo, da bi bila tudi v naprej sposobna uspešno reševati vse njihove finančne težave. Pri tem pa se hranilnica priporoča, da bi enako kot dosedaj uživala zaupanje varčevalcev, ker bomo le z obojestransko solidarnostjo dosegali še boljše uspehe in vsestranski napredek.

Slavko Slemnik

Premije za spodbudo rejcem

Iz občinskih skladov za pospeševanje kmetijstva bodo pogodbeni rejci, člani temeljnih zadružnih organizacij koroške kmetijske zadruge, dobivali letos posebne premije za privezovanje telet in za pitanje na večjo težo.

Premije za privezovanje telet

Od 1. januarja 1982 bodo dobili rejci za vsako privezano tele, ki ga bodo pogodbeno pitali ali redili za pleme **premijo v višini 2.000 dinarjev**. Tele mora izvirati od umetnega osemnemanja ali od priznanega prirodnega pripusta. Premije bodo izplačane vsake tri mesece.

Premije za pitanje na večjo težo

Od 22. februarja 1982 naprej bo dobil vsak rejec ob odaji klavne živine za vsak kilogram žive teže, dosežene nad 500 kg, poleg redne cene še dodatno **premijo v znesku 20,00 din**. Ta premija velja tudi za klavne privesnice.

Republiške premije za spodbujanje govedoreje še niso določene. Ko bodo znane bomo vse naše pogodbene rejce pravočasno obvestili.

KOROŠKA KMETIJSKA ZADRUGA

Nekoč pozimi na kmetih

Zime so se v letih po 2. svetovni vojni močno spremenile. Niso več takšne, kakor so bile v letih pred njo. Nekako nimajo več nobene stalnosti. Komaj dobro zapade sneg in pritisne mraz, že se otopli in postane »južno«. Otopli se celo toliko, da prične deževati. In te nagle, kratkotrajne spremembe se kar vrstijo. Pravzaprav je vso zimo v teh časih takšno vreme. Tega nekdanj ni bilo. Sicer je res, da so bile zime različne, bolj ali manj snežene, tudi to se je kdaj zgodilo, da vso zimo ni zapadel sneg. Toda to je bilo zelo, zelo redko. Povedati se je meseca novembra ohladilo in pričelo zmrzovati, sneg pa je na zmrznjeno zemljo zapadel šele tam okrog Miklavža, ali pa kar na sam Miklavžev večer. Snega je zapadlo po navadi na debelo, »do kolen« in še več, tako, da ga je bilo treba orati, da so lahko hodili otroci v šolo. Zime so bile takrat dolge in hladne, vladal je suh mraz. Sneg je na površju zmrznil, tako da je »držal sren«. Ni bilo kaj lepšega, kakor podnevi, ko je sijalo sonce ali ponoči, ko je sijala luna, hoditi po smreku, kar čez, čez polja. Povsod okrog se je iskril sneg kakor tisoči biserov in diamantov. Drevje je pokalo od mraza, vrhovi gora so se belili v daljavi, k hišam in domovom so pritiskale lisice in druga divjad, pod nogami je škripal sneg, v nos, v lica, v brado in ušesa je pa rezal in ščipal mraz. Če nisi imel rokavic, te je v prste rok ponavadi tako zabelelo, da te je »zanohtalo«. Proti temu je pomagalo drgnjenje s snegom, tiščanje rok v mrzlo vodo ali pa v la-se. Gorje če si vtaknil roke takrat v toplo vodo, ali jih tiščal k topli peči. To je bolečine v »nohtih« le še postotirilo.

Zime so trajale dolgo, ponavadi kar od Miklavža pa do Jožefovega (19. marca) ali pa še dalj. Vsaj tri mesece je ležal sneg, po cestah je »držal« saninec. To je bil čas, ko so šli vsako jutro zgodaj, že ob treh ali štirih »furmani« v planino, odkoder so vozili na saneh les, hlode in drva v dolino na žage. Na Grofovo in Rožankovo žago v Kotljah, na prevajško, mušeniško in mslinjsko žago ter še na mnoge druge, saj jih je bilo takrat vse polno ob naših potokih in rekah.

Lepo in romantično je bilo poslušati zvončkanje zvoncev, ki so pozvaljali med vožnjo in opozarjali, da pripelje vprega. Malo manj romantično je bilo pa poslušati preklinjanje in pridušanje voznikov, kadar jim ni šlo vse po sreči in je kateri »zvrnil« s trudom in muko naložene sani ter je bilo treba ponovno dvigovati in nalagati težke surove hlode. Pa tudi drugače je bilo življenje pozimi in nekdanj na kmetih drugačno, kakor pa je danes. Otroci so kljub mrazu in debelemu snegu morali vsako jutro v šolo. Komaj so se popoldan vrnili iz šole domov, že so morali prijati za delo. Nanositi je bilo treba drv v kuhinjo in v sobe k pečem. Morali so pomagati žagati drva z ročno žago, v drvarnici ali pa kar na prostem v snegu, in tedaj jih je zeblo, pa četudi so delali. Kadar niso šli v šolo ali pa po popoldnevih, ko so prišli iz šole, je bilo pogosto treba iti v gozd po drva, ali po steljo. Steljo so navadno spravili na velike kupe v gozdu že v jeseni, ko je bila

»stelaraja«, dan ko se je napravljala stelja. Pozimi je bilo steljo namreč lažje voziti domov, saj je takrat slabe, dostikrat mokre in lužnate kolovoze pokrival debel sneg, in je držal saninec. Doma pa je bilo spet treba steljo vlačiti s kupa, k tistemu, ki jo je »sekal«. Sekal jo je z »računom« na »štanclu«. Pri vsem tem je bil zmeraj prisoten, vedno in povsod tudi mraz. Zeblo jih je celo zimo. Ob sobotah, posebno pred prazniki, je bilo treba narezati veliko krme za živino, in to »na roko«. Rezali so jo s posebno koso, pritrjeno na tako imenovani »rezní stol«. To so delali na »parni« ali na »gumnu«, kjer je bilo prav tako hladno in mrzlo. Drugič spet je bila na vrsti »gnojvoža«. S posebnimi sanmi so vozili ponavadi z dvema vpregama, vpreženima v ene sani, gnoj na velike kupe. Vozili so ga iz hleva, gori na »gornje polje«, ki je ležalo nad hišo pod gozdom. Tudi to je bilo zimsko opravilo, zato ker je bilo to delo pozimi lažje opraviti, kakor pa poleti. Gnoj so morali potem na kupu tudi dobro stlačiti, da se ni ogrel in pokvaril. V ta namen je bilo treba goniti po njem v krogu volovsko ali konjsko vprego več ko eno uro dolgo. Tudi to je bilo opravilo, pri katerem otroci niso smeli manjkati, saj so pri tem morali »voditi« vole ali pa konje. Seveda jih je tudi tu zeblo, posebno še tedaj, če je pihal veter ali pa je snežilo.

Dela pa nekoč na kmetih nikoli ni zmanjkalo. Nekaj zato, ker se je večino del opravljalo ročno, na star, zastarel način, še več pa zato, ker dela ni smelo zmanjkati. Kajti hiša, kjer ne bi bilo vsak dan »polne zaposlitve«, za vse ljudi pri hiši, z vprežno živino vred, je veljala pri sosedih za slabo. Reklo se je, da slabo gospodarijo, da so leni za delo pri taki hiši. To pa je veljalo takrat na kmetih za veliko sramoto.

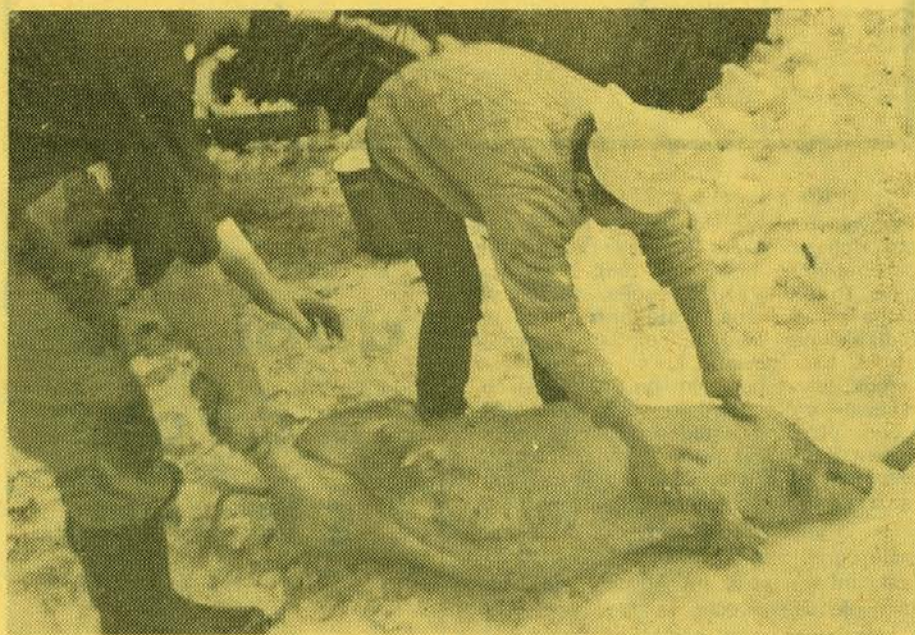
In vendar je bilo za otroke takrat tudi nekaj veselja, veselja, ki je bilo povezano

s pričakovanjem in strahom hkrati. To je bil Miklavž, otroški praznik, ki so se ga otroci veselili in bali obenem. Veselili so se ga zaradi darov, ki jih bo Miklavž prinesel, bali pa zato, ker so vedeli, da bodo z Miklavžem prišli tudi »vragi ali parkelji«, s katerimi pa seveda ni bilo nič kaj priporočljivo »češenj zobati«. Zgodilo se je, da so kakega otroka parkelji odveli in ga v najhujšem mrazu oblečenega namočili v korito vode. Tudi to se je zgodilo, da je tak revež potem staknil pljučnico in za posledico umrl.

Drugo veselje so za otroke takrat pomenili božični in novoletni prazniki. Ob teh praznikih je bilo polno skrivnostnih običajev, ki so vsako leto naredili na otroke globok vtis. »Kaditev« vseh prostorov po hiši in gospodarskih poslopjih na predvečer božiča, novega leta in treh kraljev je že bil tak običaj. Hoja k polnočnicam drugi. Predvsem pa dolgi prazniki, ko ni bilo treba delati, ko ni bilo treba »sekatí« stelje, »rezati« drv, »voditi« vprege ali pripravljati krme za živino. Otroci so se tedaj lahko sankali smučali, drsali ali po mili volji stiskali za toplo pečjo ali pa sedeli na krušni peči. Tiste dni jih ni zeblo, jim ni bilo hladno. Po hišah pa je dišalo po poticah, pogačih, pecivu, mesu in še po drugih dobrotah, ki jih druge dni ni bilo in jih niso bili navajeni. To je bil čas veselja za otroke. Starši so takrat za nekaj dni kar pozabili na strogost. Otrokom pa seveda tedaj tudi v šolo ni bilo treba hoditi.

In še tretji dogodek je nekoč pozimi na kmetih pomenil veliko veselje za otroke. To je bil domači kmečki praznik, to so bile »koline«. Kolin so se otroci veselili že dolgo poprej. Poleg zanimivosti, ki so jih ob tem dogodku videli in slišali, so se veselili obilice dobre jedače, mesa in pečenke, saj je bilo kaj takega včasih zelo redko na mizi. Po tistem pa so najbolj željno pri-

(Nadaljevanje na 10. strani)

Kmečki praznik

IN MEMORIAM

Ivan Potočnik

V tistih žalostnih, prvih dneh decembra lanskega leta smo bili vsi še pod vtisom najhujše nesreče v zgodovini našega letalstva. Tedaj, ko so bile vse naše misli tam na korziških gorah, ki so nam v hipu vzele toliko sorodnikov, znancev in prijateljev, da smo obnemeli in nas je stisnilo pri srcu. Prav v tistih dneh, 2. decembra 1981, je na cesti v prometni nesreči tragično umrl naš dobri znanec, sodelavec in prijatelj Ivan Potočnik, kmetijski tehnik in privatni strojni ključavničar, doma iz Šmartna pri Slovenj Gradcu. Njegova tragična, nenadna, mnogo prezgodnja smrt, ki je nadvse hudo prizadela njegovo družino in globoko

presunila nas vse, ki smo ga poznali in radi imeli, je prav zaradi strašne katastrofe kar nekako zbledela, tako, da smo se šele nekaj dni po njegovem pogrebu prav zavedali, da ga ni več in da našega Ivana res nikoli več ne bo.

Ivan Potočnik je bil rojen 20. maja 1931. leta na Legnu pri Slovenj Gradcu.

Izučil se je za strojnega ključavničarja. Leta 1959 je odšel v srednjo kmetijsko šolo za odrasle v Vrhnje pri Žalcu. Leta 1961 se je zaposlil v kmetijski zadrugi Slovenj Gradec. Bil je molzni kontrolor, pospeševalec in vodja izpostave zadruga v Starem trgu. Zadnja leta službovanja v zadrugi je bil pa šef strojnega parka zadruga. Leta 1977 se je osamosvojil, vrnil se je v svoj prvotni poklic. Postal je samostojni obrtnik — strojni ključavničar v Šmartnem. Toda tudi kot tak je ostal povezan s kmetijstvom in zadrugo. Svojo delavnico je imel v prostorih, ki jih je vzel v najem pri zadrugi. Specializiral se je za opremljanje novih modernih hlevov s sodobnimi stojšči za živino. Bil je dober in skrben mož in oče sinu in dvema hčerkama. Družaben in dobre volje je bil naš Ivan. Bil je tovariški in dobrega srca. Škoda, da ga je kruta smrt odtrgala od dela, ki mu je ravno začelo teči in dajati sadove.

Našega Ivana bomo ohranili v lepem spominu!

Januar 1982.

Rok Gorenšek

(Nadaljevanje z 9. strani)

čakovali in se veselili klobas. Posebno tiste klobase, katero je prejel vsak otrok posebej in je bila samo zanj, samo njegova. To je bilo veliko veselje, predtem pa dolgo pričakovanje. Čisto brez mraza pa tudi »koline« niso minile. Saj so morali otroci, tisti seveda, ki so to že lahko zmogli, takrat pomagati pri »pranju in obračanju« črev. To delo se je opravljalo kje na potoku ali studencu, ali pa kje ob kakem žlebu, kjer je tekla voda. Takrat je bilo ponavadi hudo. Zeblo jih je in »nohta«, da je bilo joj in to v kljub topli vodi, ki so jo imeli s seboj, da so si tu in tam malo ogreli otrple prste. Najbolj jih je takrat grelo veselo pričakovanje, da bodo za svoje delo zvečer vendarle poplačani, s klobaso, njihovim največjim veseljem.

Rok Gorenšek

**dopisujte
v svoje
glasilo**

PRIREJA MLEKA Z MANJ KRMILI

Prireja mleka postaja na naših kmetijah vedno bolj pomembna dejavnost. Žal, naša dežela še vedno uvaža velike količine mleka in mlečnih izdelkov, čeprav imamo vse naravne možnosti, da sami postanemo izvozniki.

Kako to doseči?

Osnovni pogoj za višjo mlečnost pri kravah je pospešena selekcija črede na večjo mlečnost. Z načrtnim križanjem in odbiro moramo zrediti živali, ki imajo visoki dednostni delež za mlečnost. Drugi, nič manjši pomen pa je krmiljenje.

Krava je prežvekovalec, ki v svojih prebavilih presnavlja manj kvalitetno voluminozno krmo v visoko vredne živalske beljakovine. Mlečnost krav pa lahko povečamo, če jim pokladamo večje količine močnih krmil. To je preprosto nasvet, še posebno, če so močna krmila poceni. Vendar pa postajajo krmila vse dražja. Glavna sestavina krmilne mešanice za krave je koruza, ki pa je postala v zadnjem času na jugoslovanskem trgu izredno draga. Poleg tega pa je potrebno večino beljakovinskih sestavin za močna krmila, kot sta soja in ribja moka, uvažati, in to za drage devize.

Računati je treba z napovedmi, da se krmila tudi v prihodnje ne bodo pocenila, kvečjemu da bodo še dražja.

Vsi računi cen za energetsko vrednost krme, ki so jih napravili pri nas in v drugih deželah kažejo, da je za govedo energija najcenejša v paši in zeleni krmi. Nekoliko dražja je v silaži. Seno je precej dražje od silaže, pa tudi izgube hranilnih snovi so pri sušenju večje kot pri siliranju. Sveža trava ima v suhi snovi več hranilnih snovi kot travna silaža in kot seno. Zato dajejo krave poleti, ko se pasejo, več mleka kakor pozimi.

Pomembno je, da poleti molzne krave pasemo na kvalitetni čredinski paši. Živali, ki so dovolj velike, pojedjo toliko kvalitetne paše, da dajejo brez dodatka krmil tudi do 18 litrov mleka. Pozimi naj bi s kakovostno silažo, ki jo dobivajo na voljo, in z dodatkom sena dobile krave dovolj hranilnih snovi za 14 do 15 litrov mleka na dan. Z dodatkom 3 kg ustreznega krmila naj bi krave dajale na dan 20 litrov mleka.

Nekatere kmetije v Sloveniji, ki imajo dobro urejeno pašno kosno travo travne ruše in pridelujejo kvalitetno silažo in seno, dosegajo na kravo preko 5000 litrov mleka na leto. Za eno kravo pa porabijo samo 500 do 800 kg močne krme. Predvsem se moramo zavedati, da je trava za prehrano najcenejša krma, da je seno dražje od silaže in da močna krmila pokladamo skrajno skrbno.

Če poudarjamo, da je potrebno doseči večjo prirejo mleka predvsem z osnovno živinsko krmo, nikakor ne mislimo, da močna krmila ne bi smeli polagati. Se vedno velja, da so stroški za liter mleka nižji, če je mlečnost krav večja. Nikakor pa ni gospodarno pokladati velike količine dragih močnih krmil ob slabem senu in silaži.

Zato naj bo naša skrb, da pridelamo kvalitetno osnovno krmo, močna krmila pa pokladamo samo kravam, ki dajejo veliko mleka.

Jože Pratnekar, inž.

JOŽETU V SPOMIN

Jože Štruc

Štruc Jože! Naš Pepi! Naš za-
družni sodelavec, traktorist. Ve-
sel, glasen, odrezav človek, hi-
ter, zanesljiv, priden za delo, je
umrl. Umrl je pri delu. Prišel je
pod traktor! Ta črna, zlovesča no-
vica se je v petek proti večeru
bliskovito razširila s šrotneka po
naši hotuljski soseski, naši kme-
tijski zadrugi in celi naši koroški
krajini. Zdrznili smo se, obstali in
onemeli v nenadni bolečini. To-
da nismo ji verjeli, nismo mogli
verjeti kruti novici, da je resnič-
na. Nekje je tlelo v nas upanje,
da ni res, da nismo prav slišali.
Naš Pepi živi, je živ, saj ne more
biti mrtev. Brez njega življenje
ne bo več tako, kakor je bilo. On
je bil vendar nekaj našega, ne-
kaj nepogrešljivega v našem
vsakdanjem življenju. Ne to ni
mogoče. To ni in ne more biti
res. In vendar je bilo! Bila je kru-
ta tragična resnica. Potrdili so
jo šmohorski zvonovi. Zazvonili
so, zapeli in s svojim žalostnim
»strtim« glasom naznanili vsem,
ki so še upali, ki še niso verjeli,
da je resnica, da je naš Štručev
Pepi tako tragično umrl.

Štručevi so bili velika in šte-
vilna družina, ki je bila tako zna-
čilna za težke predvojne čase.
Revni so bili. Brez lastne strehe
nad glavo, brez svoje zemlje,
brez premoženja in bogastva.
Edino kar so imeli in premogli,
so bile pridne delovne roke. Z
njimi so si služili kruh, po kme-
tijah, na poljih in v lesu. Živeli so
na Selah. Tam se je pri Strčku ro-
dil tudi naš »Pepi«, od katerega
se sedaj poslavljamo. Rodil se
je 19. februarja 1934. leta kot
dvojček, skupaj z bratom Alek-
sandrom. Samo še 14 dni mu je
manjkalo, da bi bil izpolnil 48 let
življenja. Toda usoda je hotela
drugače.

Naš Pepi je bil vse svoje živ-
ljenje pravi delavec. Njega je živ-
ljenje že ob njegovem rojstvu
zaznamovalo za delo. 10 let star
je že moral iti za pastirja. Naj-
prej na »Hriber«, potem pa k
Pristovniku na Vrhe. Leta 1949
se je Štručeva družina preselila
s Sel k nam v Kotle. Naselili so
se na Kravperzi in se vključili v
takratno obdelovalno kmetijsko
zadrugo, »Prežihov Voranc« pri
Lubasu v Podkrajju. Tu je Pepi
tako prišel delati, postal je trak-
torist. Traktorist je ostal vse do
svoje smrti. Kot traktorist je de-
lal najprej v obdelovalni zadrugi
do 1956. leta, nato v naši hotulj-
ski kmetijski zadrugi do njene
združitve v prevajško kmetijsko
zadrugo leta 1961. Potem pa do
združitve v skupno koroško kme-
tijsko zadrugo 1976. leta, oziro-
ma od tedaj do smrti v temeljni
zadrugi organizaciji »TRATA«
Prevalje v sklopu združene KKZ.
Nad 30 let je bil rajni Štručev
Pepi traktorist. Vseskozi je bil na
Šrotneku, kjer je imel tudi sta-
novanje. V vseh letih dela je bil
tudi aktiven član združenih samo-
upravnih in drugih organov. Tako
je bil prav do svoje tragične smr-
ti član zadrugskega sveta TZO
»TRATA« Prevalje, član izvršne-
ga odbora sindikata »TRATA«,
član nadzornega odbora »TRATE«
ter član interesne skupnosti za
kulturo, telesno kulturo in zapo-
slovanje.

Toda njegovo največje veselje
mu je bil traktor, traktorski pri-

ključki in traktorska dela. Bil je
izreden, neumoren delavec. Pre-
več priden, bi skoraj lahko rekli.
Pepi je bil človek, ki je vsako de-
lo opravil do konca, temeljito in
do kraja. Zanj niso bile važne
ure, ni bil važen konec »sihta«.
Zanj je pomenil konec delavnika
še opravljen delo. Odnos na-
šega rajnega Štručevega Pepija
do traktorja bi lahko primerjali
le z odnosom in ljubeznijo nek-
danjih »furmanov« do konj. Biti
dober furman, je včasih pomeni-
lo imeti dobre konje, zato pa je
bilo potrebno temeljito poznavanje
konj, krmljenje in čiščenje
konj. Vožnja s konji je bila za-
htevnejša kot druga dela, bil pa
je tudi večji ponos, če si bil do-
ber furman. Toda pri delu s ko-
nji ali vožnji z vprego so grozile
tudi nevarnosti. Tudi takrat se je
velikokrat zgodilo, da se je fur-
man smrtno ponesrečil, ker ga
je udaril konj, ker je »prišel pod
konje«, ali pa »pod voz«. Danes
pa konje nadomešča traktor. Ne-
pogrešljiv stroj, ki si ga je člo-
vek ustvaril, da mu lajša težko
delo, da mu povečuje storilnost.
Toda ob vsej dobroti, ki jo tak
stroj človeku nudi, obstojajo tu-
di nevarnosti. Da te nevarnosti
so, pričajo žalostne novice o
takšnih tragičnih nesrečah, kot
je zadela našega Pepija. Preveč,
čisto preveč je teh nesreč. Toda
žal, takšni so časi. Vsem se mu-
di, preveč mudi, skoraj ni več
časa za oddih, za premislek. In
tedaj nastopi tisti tako zahrbtni,
tako usodni »človeški faktor«.
Lahko rečem tudi človeška sla-
bost. Stokrat lahko neko delo
opraviš brezhibno, zgodi pa se le
hip, ko ni bilo vse tako, kot bi
moralo biti in že je nesreča tu.
Nesreča, ki pomeni zaradi pove-
čane moči in brzine ter zmogljivi-
vosti strojev žal največkrat žalo-
stni konec človeka in njegovih
sanj, želja in upov. Našega dra-
gega, tako tragično umrlega pri-
jatelja in sodelavca Štruc Jožeta
bomo mi vsi najlepše ohranili v
spominu tako, da se ga bomo pri
delu spominjali. On pa nas bo
pri tem po svoje opominjal na
varno in previdno delo.

Rok Gorenšek

HUMOR

Babica pelje veterinarja v hlev in mu
pokaže krave: »Tista tam se poja, tisto mo-
rate osemeniti!«

Veterinar si pripravi seme in orodje za
osemenitev, si natakne očala in pravi ba-
bici.

»No babica, sedaj ga bova pa naredila!
Kakšnega telička hočete? Belega, črnega,
šekastega?«

»Meni je čisto vseeno, kakšno bo tele.
Samo, da bi očal ne imelo!« odvrne ba-
bica.

Kmetica pelje veterinarja v hlev in mu
pokaže kravo, rekoč: »Tista šeka' tam se
se poja, tisto osemenite. Tu je pa zabiti
žebelj kamor lahko obesite hlače...«

»Čujte Vi,« povpraša kmeta mestni
»škric«, »ali so to krave?«

»Seveda so,« odvrne kmet.

»Joj, koliko jih je! Ali so vse vaše?«

»Seveda so moje.«

»Ja, zakaj vam jih je pa toliko?« vpraša
»škric«.

»Zaradi mleka vendar,« mu odgovori
kmet.

»Ja, ali je pa to v današnjem času sploh
še potrebno, ko pa v vsaki trgovini lahko
dobiš mleko v tetrapaku?« se začudi
»škric«.

Iskrene čestitke
za dan žena!

8. marec - dan žena

Šopek spomladanskega cvetja za vas drage žene, dekleta, spoštovane tovarišice in naše sopolnice v življenju vam bi radi nabrali in vam ga poklonili za vaš praznik. S pošteno mislijo in odprtim srcem bi to storili in se vam tako vsaj nekoliko oddolžili za vse lepo in veliko, za vse neprecenljivo, kar nam dajete v življenju.

Dobro vemo, da je naša žena še danes, posebno še naša kmečka žena preveč obremenjena z delom. Opravljati mora kar več opravil hkrati. Izvrševati mora svojo materinsko funkcijo kot ohranjevalka življenja, vzgajati otroke. Biti mora dobra gospodinja in delavka, sposobna prijeti za vsako delo, opraviti vsak posel, doma in v službi. Pri vsem tem se ne sme zanemariti in zapustiti, kajti nenazadnje je in mora biti tudi ljubica svojemu možu.

Veliko je treba še storiti, da bo vaša enakopravnost postala »resnica«, drage žene! Ne z različnimi feminističnimi parolami, kakor to delajo razna ženska združenja na zahodu, ki zanikajo naravno potrebo zdrave ženske po moškem in zdravega moškega po ženski, ki vzgajaj osvoje članice v sovraštvu do moškega spola. Ne to ni prava pot! Prava pot je popolna enakopravnost. Harmonija obeh — moškega in ženske. Medsebojna pomoč pri vsem! Gmotna in materialna neodvisnost žene. Svobodna osebnost, ki svobodno odloča o vseh važnih vprašanjih svojega življenja. Da bi to dosegli, bo treba še veliko storiti. Izenačiti je treba predvsem kmečko ženo v vsem z ženo, zaposleno v združenem delu. Omogočiti ji je treba plačan porodniški dopust. Socialno zdravstveno, invalidsko in starostno zavarovanje. Več, veliko več kot doslej, bo treba storiti zato, da bo žena nagrajena tudi za vzgojo otrok, za gospodinjstvo in druga opravila, ki jih opravlja poleg vsakdanjega dela v proizvodnji.

Žena naj bi bila zaposlena krajši delovni čas. Morda le 6 ali štiri ure dnevno, če ima male otroke, ki jih je potrebno vzgajati. Naprodaj bi morali biti boljši gospodinjstvi stroji, taki, ki lahko zares olajšajo delo ženi na domu. Tudi trgovina bi lahko postregla z več in bolj raznovrstno ponudbo takih živil in živilskih izdelkov, ki bi skrajšali delo zaposleni ženi, tako tisti v tovarni kot tisti na kmetiji.

Prisrčne čestitke, drage žene in dekleta, drage naše tovarišice za vaš praznik 8. marec.

ROK GORENŠEK

Foto: A. Šertel

Pesem pri potoku

Ob potoku roža rase,
v Suhem dolu sama zase,
naj le rase, naj le rase
mala trgovina ta.

Ko trgovina je cvetela,
dosti je dobička imela,
nanjo smo ponosni bili
vsi Razborčani.

Pa so prišli inšpektorji,
trgovino so zaklenili
ključe dali v velik žep
in odhiteli od nas so preč.

Razborčani za trgovino
smo strašno, strašno se borili,
na sestanke smo hodili,
tam so rekli nam tako,
trgovine v Suhem dolu več n bo.

Razborčani smo sklenili,
da trgovino bomo opustili,
naj le cvete, se razcvete,
pri potoku še naprej...

Štefka Melanšek

veliko hrane. Sodoben način gnojenja z umetnimi gnojili in uporaba raznih škro-piv pa škodljivo vplivajo na kvaliteto čebeljih pridelkov.

Kako nadomestiti izgubljeno bazo čebelje hrane, je sedaj osnovna naloga predvsem čebelarjev, pa tudi gozdarji in kmetijci bi morali prisluhniti temu problemu in nuditi svojo pomoč. V našem okolju imamo mnogo površin, ki so zanemarjene, kjer raste sedaj plevel t.j. parki, robovi ob hišah in potokih itd. Te površine bi lahko uredili za čebelno pašo, pa tudi izgled okolja bi bil lepši.

Parke bi lahko okrasili z okrasnimi rastlinami, ki so medonosne. Zelo medonosne so okrasne rastline križani listavci, medtem ko so križani iglavci veliko manj ali skoraj nimajo medu. Od gozdnih rastlin je zelo važna za proizvodnjo cvetnega prahu leska, pa tudi topol daje cvetni prah in propolis. Med medonosne rastline spada tudi domača iva in druge vrste vrb. Izredno medonosna je akacija, ki jo v nekaterih krajih gojijo, ni pa priporočljiva za naše predele, ker jo gozdarji štejejo za plevel. Za naše kraje tudi ni priporočljiva sofara (japonika), ki je sicer zelo medonosna, vendar ji prehladno podnebje ne odgovarja. Med nepriporočljive za naše kraje spada tudi domači kostanj. Poznamo pa okrog deset vrst grmovnic, ki uspevajo pri nas in so zelo medonosne. Razne vrste okrasnih česminov proizvaja jo cvetni prah, pa tudi medijo. Ni pa priporočljivo sajenje divjega česmina, ker se na njem proizvaja žitna rja. Primeren za sajenje in okras je tudi bisernik. Ne smemo pa pozabiti na lipo, ki ni zahtevno drevo, je pa zelo medonosna. Kljub temu, da zelo počasi raste (dvajset let), bi lahko z njo zasadili veliko površin v našem okolju. Pa seveda divja češnja, ki je zelo medovita in višnja, ki je odporna proti pozebam in primerna za slovenjegraško območje.

Naštela sem le nekaj rastlin. Skoraj vse te rastline lahko dobite v drevesnici, ki jo v Slovenj Gradcu ureja tov. Martin Potočnik. Pri njem boste dobili tudi dober nasvet za sajenje in seveda priporočila. Predvsem pa bi bilo najprej potrebno evidentirati površine, ki bi prišle v poštev za sajenje naštetih rastlin. Čebelarji upajo na razumevanje in pomoč gozdarjev in kmetijcev, da bomo skupaj poskrbeli za pašno zaledje in s tem povečali proizvodnjo čebeljih pridelkov.

I. Robnik

Ugibate koliko vrst izdelkov je iz lesa? Okrog 5000 jih je.

V POKOJ JE ODŠLA NAŠA KUHAČICA Marija Stolcer

Ob slovesu starega leta se je od nas poslovila tudi naša glavna kuharica Marija Stolcer.

Rojena pred 60 leti, z več kot 25. leti delovne dobe, je zadnjih 7 let skrbela, da so bile tople malice v TP Pameče okusno in sveže pripravljene. Kdo se je ne bo spominjal? Širok, materinski nasmeh, ko je razdeljevala malice, čeprav smo vsi včasih malo pogodrnjali. Zadovoljna je bila, če smo bili zadovoljni z malico mi in zadovoljen je bil njen nasmeh, če nam je kakšna jed posebno teknila. Zнала se je tudi posebej potruditi ob raznih obiskih v tovarni ali za slavnostne priložnosti družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov v TOZD. Ni poznala bolniškega staleža, dopusta skoraj ne, bila je vedno pripravljena delati ob dodatnih delovnih sobotah ali udarnih dnevih kolektiva. Na delo je prihajala ob četrty ali peti uri zjutraj, da je bilo vse pripravljeno za prvo malico. V zadnjem času jo je malo izdalo zdravje, vendar ni tarnala in je kljub temu delala.

Ne bomo pozabili naše kuharice. Zahvaljujemo se ji, želimo ji še obilo let v zasluženem pokoju in da bi še prihajala med nas.

Sodelavci

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža in očeta Antona Svečka se zahvaljujem delavcem TOZD gozdarstvo Mislinja za izkazano pomoč, darovano cvetje, godbo in spremstvo na zadnji poti.

Posebej se zahvaljujem govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zalujoča žena Ivanka ter hčerki Branka in Janja

Enkratno doživetje v višinskem svetu

Takrat, več kot trideset let je tega, sem službovala na osnovni šoli v Koprivni. Pouk smo imeli v župnišču.

Sosed, Mežnarjeva družina, so bili prijazni ljudje, vzljubila sem jih, pa tudi ostale Koprivce, »korenine sem občudovala in kaj rada sem prisluhnila pogovoru Potočnikovih, Jelenovih, Zdobčevih, Golobovih, Rusovih, Oderlapovih, Šumelovih, Pucovih, Lipolčevih, Kokarjevih in še drugih mož in žena, ki so s svojo značilno govorico, šegavimi dovtipi in hribovsko žilavostjo osvojili tudi mene.

Ko pa sem nekoč slišala slavonspev divjemu petelinu, sem sklenila, da moram z njimi na lov.

Zgodaj zjutraj v temi me pokličejo. Soj žepne svetilke me obsije skozi okno in že zaslišim precej glasen poziv.

»Mi gremo! Boste šli z nami, učiteljica?«

»Seveda!« kar s postelje zavpijem in hitro skočim, ker sem bila takoj budna.

»Koliko pa je ura, da svetite še z leščerbo?«, vprašujem, ko se začnemo pomikati proti gozdu.

»Dve je proč,« se oglasi Potočnikov oče, najstarejši član lovske družine, če se ne motim. Teremo v hrib. Tihi so — vse vidijo, vse slišijo. Čez nekaj časa se duša družine za hip ustavi in meni je namenjen njegov poduk: »Ko se bodo približali terenu, kjer se ruševci navadno zadržujejo, stopajte previdno. Naredite korak dalje le tedaj, ko bo petelin zapel!« »Je mar takrat gluha,« se pošalim. »Tako je, v ljubezenskem zanosu je slep in gluha.« »To je pa skrivnost,« čisto tiho izustim. »Njegovo petje je nekakšen krik — ljubezenski poziv samici, zelo ga prevzame.« Tudi mene so ta čuda narave prevzela. Posnemam druge: napeto prisluškujemo. Vznemiri me nekakšno oddaljeno klepanje. Prisluhnem — tedaj bliže, čisto razločno slišim, kako v zgodnjem jutru čudno vabi in kliče družico divji ptič.

Lovci gredo še naprej — potihno, da ne počasi suha vejica, se oddaljujejo. Ostanemo le še trije. Tudi Štefan se s svojo puško nekam izgubi. Takrat me Rajko prime za roko in šepne: »Nobeden drugi še ne ve za gnezdo ruševcev, pridite, pokazal vam ga bom!«

Po ozki, komaj vidni stezici, me previdno vodi med vse bolj nevarnimi skalami in srobotjem. Lezeva, skoraj se ne premikava več, ko pogledam kvišku: nad nama je med skalovjem in gosto razraščeni rdečimi bori videti vdolbino. Tisti hip Rajko rahlo spusti mojo roko, svojo hoče dvigniti — sunkovito se obrne in me pogleda, nad nama zakrilijo trije velikanski ptiči, ki se z glasnim truščem mimo moje glave dvignejo v višino, preletijo kratko zračno pot ter se zgubijo v krošnjah visokih smrek.

Srce mi tolče od silnega vznburjenja in enkratnega doživetja v planinskem svetu.

Ptičji spev je naznanil jutro, ko sem se nasičena vonja po borovcih in smrekah, po rosnih travi vrnila še bolj bogata in spokojna v svoj hram.

Štefanija Smonkar

LEGENDA, POVEST IN RESNICA O NAJEVSKI LIPI

(Najevska lipa je izgubila gospodarja)

Najevsko lipo so pred petsto leti vsadili Turki. Pod njo so zakopali srebrn jedilni pribor in zlato sedlo.

To je znana legenda.

Najevska lipa je skozi stoletja bedela nad Najevsko domačijo, doživljala je njene padce in vzpone; živela je z rodovi, ki so se tu rojevali, živeli in umirali.

To bi lahko bila zanimiva povest.

Najevska lipa je zdaj izgubila gospodarja.

To je žalostna resnica.

Ko smo ga spremljali k zadnjemu počitku, nisem mogel moliti; imel sem druge posvetne, a morebiti nič manj pobožne misli.

Med okupacijo je Najevska hiša preživljala hudo krizo. Iz te velike stiske jo je rešil sosedov Franci, ki se je po vojni tja priženil in se s tem odločil, da bo kmetoval. Prav iz te njegove odločitve hočem izluščiti jedro, ki naj bo zapisano kot spomin na rajnega gospodarja pod najstarejšo slovensko lipo.

Njegova odločitev prav gotovo ni bila lahka. Bilo je to prav v času, ko so kmečki ljudje množično bežali z zemlje in se zaposlovali tam, kjer se bolje in lažje živi. Najbrž je tudi njega mikal »šiht«, toda ljubezen do zemlje je bila močnejša. Ni ga premamil osemurni delavnik z vsemi ugodnostmi kot: redna mesečna plača, letni dopust, predvsem pa zagotovljena zdravstvena in socialna varnost.

Franc Osojnik

Kljub vsemu se je Franci raje odločil za poklic, ki ima delovnik tako dolg, kot je dan, a ga je treba še tolikokrat nategniti v noč; delati je treba ob vsakem vremenu, dohodki pa so neredni in neenakomerno razdeljeni. Tako žrtev zmore le človek, ki prisluhne klicu zemlje.

Stojim ob krsti in predem misli dalje.

Mladina se tudi zdaj nerada in težko odloča za kmečki poklic, čeprav so se razmere od takrat zelo spremenile v korist kmeta. Imamo ugodne kreditne pogoje, sodobno kmetijsko mehanizacijo in načrtno proizvodnjo. Do neke mere imamo zagotovljeno tudi zdravstveno in socialno varnost, ki pa žal, kljub vsem naporom družbe, še ni izenačena.

V času, ko je Franci prevzel grunt, je bilo kmetijstvo zapostavljeno. Obravnavalo se je kot manjvredna in nepomembna gospodarska panoga, nekateri so si celo upali trditi, da je kmetijstvo družbi celo v breme. Takšen odnos do te, tako važne panoge, je rodil posledice, ki jih občutimo vsi — celotno gospodarstvo! Tolažimo se lahko le s tem, da ni tako samo pri nas, ampak kar v vseh naprednih državah sveta. S popolno tehniko oborožen človek je pozabil, da kljub sodobni tehniki in znanosti, raste kruh še vedno samo tam kot od vsega začetka: v zemlji!

Človeštvo meče ogromne mase denarja za oboroževanje, za kmetijstvo ga nima. Raziskuje in razmetava denar za marsikaj, kar nima haske. Človek je letal že po Luni, kot da bi imeli na naši zemeljski obli že vse urejeno! Vendar nimamo. Na milijarde ljudi je podhranjenih, na milijone jih strada, veliko jih od lakote umre.

Nenavadne misli, vendar zelo primerne za spomin na gospodarja najstarejše slovenske lipe.

Ajnžik

Zlata poroka v Černečah

Po naključju sem izvedel, da so v pozni jeseni dne 21. novembra v vasi Černeče pri Dravogradu praznovali »zlato ohcet«, kakor mi tu po domače rečemo. Ta redek jubilej bo prav gotovo vreden, da ga predstavim našim bralcem. In nisem se zmotil.

Tistega poznega zimskega popoldneva sem malce z negotovimi občutki stopal proti vasi, kjer skoraj nikogar ne poznam. V glavi so se mi vrtela ugibanja, bom ploh našel te ljudi? Kaj, če niso doma? Se bodo hoteli pogovarjati z neznancem?

Vsa ta razmišljanja so se v trenutku razblinila, ko sem srečal mladega fanta. Le ta mi je povedal, da sem prišel že malo predač, malo sva se pogovarjala, potem pa mi je povedal, kje naj hodim, da pridem do Hažija, kjer sta jubilanta doma. Franc in Julijana PREGLAV. Potrkam na kuhinjska vrata in vstopim. Pri štedilniku sedi stara ženička in plete nogavice. Brž je vstala in šla klicat mlado gospodinjo, ki je povedala, da mati slabo sliši. Povedal sem, s kakšnim namenom sem prišel k njim. Poslala je vnuka po dedka, ki je opravljal večerna dela pri živini. Med pogovorom z gospodinjo sem pogledoval proti vratom, kdaj se bo pokazal star sključen možiček.

A kako sem se zmotil! V kuhinjo vstopi povsem vzravan možakar, ki mu ne bi prisodil dosti čez šestdeset, tako urno se je zasukal po kuhinji, a jih šteje že šestinsedemdeset. Vpraša me, kaj bo novega, pa mu povem svoj namen.

Prijazno se nasmeji s pogledom na ženo: »Ja, midva sva se vnovič ženila. Otroci in sosedje so prigovarjali in uklonila sva se

njihovi želji. Ni mi žal, je bilo veselo, z ženo sva se tudi zavrtela in enkrat celo tako dolgo, da so godci prej odnehali. Morda se je žena le preveč utrudila in mi je za kazen celo ušla. Dati sem moral godcem napitnino, da so mi jo privedli nazaj!« Žena še kar naprej plete in se smehlja.

Mater Julijano zaradi naglušnosti nisem hotel nadlegovati z vprašanji. Že izdelane roke in upognjen hrbet povedo dovolj. Bila je večkrat bolna in tudi že operirana, še pristavi mož.

Ponosno pove, da je žena dve leti starejša od njega in se je priženil on k hiši, a ga zaradi tega ni imela nič bolj pod komando. Tudi kregala se nista, res, da ne, prikima tudi Julka.

Francu je zibel stekla na Stogljivi kmetiji, na oni strani Drave pri Sv. Boštjanu. Tu je tudi skupaj s svojimi vrstniki preživel svoja najlepša leta. Skupaj s fanti je hodil dražit dekleta dokler se ni ustavil pri Hažijevi Julki, kjer gospodari že pol sto-

Zlatoporočenca

letja. V tem času sta vzgojila tudi tri otroke, sedaj imata tudi že pet vnukov in štiri pravnuke.

Druga svetovna vojna je njima z hujšimi posledicami prizanesla. Le strahu, kako se bo vse to izteklo, ni manjkalo, saj so bili sovražnikovi vojaki v neposredni bližini.

Gotovo se spominjate tudi težjih dni?

»Po vojni sem bil izvoljen v krajevni ljudski odbor. Bil sem kmet, treba je bilo prehraniti družine in zadostiti visokim obveznim oddajam. A pogosto so bile kašče prazne, da še za seme ni bilo kaj prida, pa so še vseeno terjali od nas ter zmerjali z vaškimi kulaki. Odvzeli so nam tudi nekaj obdelovalne zemlje, češ da je imamo preveč.«

Vse to Francu in družini ni vzelo volje do kmetovanja, še bolj so se zagrizli v delo. Skupaj z boljšimi pogoji za kmetovanje so začeli dosegati na kmetiji lepe uspehe. Kakor so povedali drugi, so bili Hažijevi tisti, ki so v vasi pričeli uvajati sodobno kmetovanje skupaj z nabavo strojev.

Številna priznanja za zasluge bi Franc prav gotovo zamolčal,

če se ne bi prav tedaj pri njem mudil neki znanec, ki mi je ta priznanja omenil. Namesto, da bi ta priznanja obesil na vidno mesto, jih je stlačil v neko škaflo in komaj sem ga pregovoril, da mi jih pokaže. Vsaj nekaj jih bom omenil: red dela s srebrnim vencem, odlikovanje za petdesetletno delo v gasilstvu, priznanje pri nabavi gasilskega avtomobila, občinsko priznanje kmeta kooperanta, priznanje za proizvodnjo semenskega krompirja ter še številna priznanja za večletno delo.

Tako ali drugače, tudi z nasveti je Franc rad pomagal, tudi tistim, ki so z vseh vetrov prišli gospodarit na bivše državno posestvo. »Bili smo brez izkušenj in Hažej nam je pomagal z nasveti,« je povedala ena od bivših delavk tega posestva.

V prijaznem kramljanju ob prigrizku in domačem moštu je čas vse prehitro tekel. Treba se je bilo posloviti od prijaznih in gostoljubnih Hožijevih ljudi, z željo, da bi si slavljenca še zdrava in čila izrekla biserni »DA«.

Tej želji se pridružuje tudi naše uredništvo.

Ludvik Mori

V SLOVO SODELAVCU TONETU SVEČKU

Vsi bodo dosegli svoj cilj,
le jaz ga ne bom dosegel.
Ognja prepoln, poln sil,
neizrabljen pokoju bom legel.

(Kosovel)

Vsaka smrt se, s svojo — življenju nedojemljivo dokončnostjo, upira misli in besedi, toliko bolj, če je prezgodnja in iznenada. Vendar ob tej neizmerljivosti gorja v srcu in mislih, ob tej strašni nepreklicanosti storjenega, sleherni beseda postane odveč, vsaj tista, ki je po merilih živih običajno v slovo mrtvim. Njim vsem, in z njimi Tonetu, je vsaka naša beseda neznan večni molk, za katerega se ni odločil sam.

Morda smo dolžni besedo sebi, njegovim prijateljem, sodelavcem in vsem tistim, ki so ga imeli radi zaradi njegove delovne marljivosti in prijateljstva. Za Tonetom je ostala

prehojena pot, ostala je njegova misel in življenjski cilj, ki si ga je zastavil. Sredi njegovega dela se je čas zanj ustavil, globoko v sebi je zakopal vse svoje načrte in želje, pa čeprav so bili še tako dobronamerni.

Težko je, kadar kolektiv izgubi delavca, še težje pa je, če izgubi dobrega delavca. In prav to je Tone tudi bil! Če bi povprašali sodelavce, bi lahko vsak prisegel, da je bil marljiv, vesten in vzoren gozdni delavec, ki je z vsem svojim srcem živel z gozdom. Tudi njegova življenjska pot se je pričela sredi Mislinjskega Pohorja — v Glažuti. Že kot otrok je pomagal očetu pri opravljanju gozdnih opravil, tako je vzljubil gozd in delo v njem. Odločil se je za gozdarski poklic, si ustvaril z ženo Ivanko srečno družino, ki ji je poklonil vso toplino in ljubezen. Nikdar ni pozabil svojih obveznosti do dela, opravljal ga je vestno in z željo, da bi ga opravil še bolje, kot je bilo marsikdaj potrebno.

Zaradi izgube tako marljivega delavca je nastala prevelika praznina v kolektivu, težko pa bo zakrpati to izgubo tudi v srcih prijateljev, sorodnikov in znancev, ki bodo v svojem spominu nosili njegov nasmejan lik in prijateljstvo.

So stvari, ki jih človek o človeku nikoli ne more vedeti. Tudi z njim so zakopane skrivnosti, ki jih je nosil globoko v sebi, a je zanje vedel le sam. Ob nepriklicni dokončnosti smrti ostane brez pravega pomena smisel življenja, saj ga zamegli trenutek bolečine, ostane pa boleč spomin.

Za vse, kar si storil za naš kolektiv, se ti zahvaljujem v imenu sodelavcev TOZD gozdarstvo Mislinja. Vedi, da boš ostal v srcih tistih, ki so te imeli radi prav tako, kakor bo v tvojem srcu ostal del pohorskih gozdom.

Milan Tretjak

Rešitev nagradne križanke

Reševalci križanke, ki je bila objavljena v VIHARNIKU št. 2/82 so gotovo opazili napako, ki se je pojavila tudi v geslu. Ker smo napako zakrivali mi, smo upoštevali kot pravilne rešitve obe varianti:

GOZD NAS VSAKDANJI ZAVEZNIK
IN ŠČITNIK

in
TOZD NAS VSAKDANJI ZAVEZNIK
IN ŠČITNIK

V uredništvo je prispelo 79 rešitev, od katerih so bile štiri nepravilne. Ker je bil tako velik odziv na nagradno igro, smo se odločili, da bomo izžrebali pet knjižnih nagrad namesto tri, ki so bile razpisane. Srečni dobitniki so naslednji:

1. nagrada: Žigart Franc, Muta
 2. nagrada: Junger Silva, TOK Ravne
 3. nagrada: Keber Simona, Lampreče, Črna
 4. nagrada: Bunjevec Peter, Slovenj Gradec
 5. nagrada: Palko Ivan, TIP Otiški vrh
- Čestitamo!

Uredništvo

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Oto Pisman, Hedvika Janše, Nada Černič, Marjan Čuješ, Vida Vrhnjak, Andrej Šertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Šertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Žnidaršič — Naklada 5200 izvodov — Kličite in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1982

Zdravstveno varstvo žena pri nas

V okviru osnovnega zdravstvenega varstva je za zdravo potomstvo zadolžena služba za varstvo žena. Le-ta skrbi prek svojih ginekoloških ambulant in posvetovalnic za žene, za 27.045 žena (od 15. leta starosti dalje) štirih koroških občin.

Statistični podatki iz leta 1981 nam povedo, da je skrb za zdrav potek nosečnosti zelo dobra, saj je bila vsaka žena v času nosečnosti poprečno 10 krat v posvetovalnici za žene (slovenski dogovorjeni normativ je 5 krat). Ob tem je vsaka 8. nosečnica obiskala materinsko šolo, bodisi v Radljah, v Slovenj Gradcu ali v Ravnah. S to številko nismo najbolj zadovoljni, saj zdaleč ne dosega namena, zaradi katerega so šole sploh začele delovati.

Vsaka nosečnica, zlasti prvorodnica, bi morala obiskovati tečaj materinske šole, kajti dolgoletne izkušnje na tem področju kažejo, da je pri tistih ženah, ki so tečaj obiskale, porod lažji in krajši in, da je manj porodnih poškodb novorojenčkov.

Nosečnicam se v materinski šoli poleg navodil o higienskem režimu v nosečnosti, o zdravi prehrani in negi otroka podajo tudi zakonske osnove v zvezi s pred- in poporodnim dopustom. Ker večina žena v materinski šoli ni zajetih, se dogaja, da pride do napačnih tolmačenj pravic iz zakona o zdravstvenem varstvu, na kar nas je pred kratkim obvestila tudi občinska skupnost otroškega varstva.

Pravice v zvezi z nosečnostjo in porodom

— Zdravstveno varstvo žena med nosečnostjo, porodom ter materinstvom do končanega 6. meseca otrokove starosti in kontracepcija je v dogovorjenem programu in brez participacije.

— Žena ima pravico do porodnega dopusta 28 dni pred porodom oziroma 45 dni pred njim, če tako odredi pristojni zdravnik.

— Preostanek do 105 dni koristi po porodu.

— Po izteku 105 dni se mati sama odloči, ali bo delala po 4 ure na dan do 1. leta otrokove starosti, oz. je še 141 dni popolnoma odsotna z dela. Delavka v ta namen izpolni obrazec za koriščenje preostalega porodnega dopusta in ga še pred iztekom prvega dela dopusta odda v svoji delovni organizaciji. O svoji odločitvi javi tudi lečečemu zdravniku.

— V primeru mnogorodnosti (dvojčki, trojčki ...) ali težje telesne oziroma duševne prizadetosti otroka ima žena pravico uveljaviti podaljšan porodni dopust, in sicer do enega leta otrokove starosti polne odsotnosti z dela, ali od 105. dneva dalje 4-urni delovnik do 17. meseca starosti otroka. O tem odloča zdravstveni konzilij.

— Žena, ki je rodila mrtvorojenega ali ji je otrok umrl po rojstvu, ima pravico ostati doma 42 dni od dneva poroda.

— Ženi se prekine porodni dopust za določen čas, če je otrok zaradi zdravstvenih razlogov premeščen v bolnico, zavod ... V tem primeru se mora žena javiti lečečemu zdravniku, da ji za čas odsotnosti otroka prekine porodni dopust. Ti dnevi se ne prištejejo 246 dnevom.

Nivo zdravstvenih uslug ostalih žena je zadovoljiv. V poprečju vsaka žena obišče 1 krat letno ginekološko ambulantno. Čakalna doba je 1—2 meseca, za nujne primere se uredi pregled takoj.

Najpogostejša obolenja naših žena

V ospredju so banalna vnetja nožnice, motnje menstrualnega ciklusa, simptomi oz. sopojavi v menopavzi ter trihomonialna vnetja. Ne smemo zanemariti tudi pojav benignih in malignih (rakavih) tvorbo na ženskih rodilih. Le-te se pojavljajo na dojkah v 69 % in na maternici v 31 %. Ni redka tudi spolna bolezen gonoreja.

Med nosečnostjo obolevajo žene najpogostejše za nosečnostno slabokrvnostjo, v ospredju pa so tudi druge komplikacije nosečnosti in druge krvavitve.

Ocena zdravstvenega stanja žena v koroški občini ni zastrašujoča.

Skrb za zdravo potomstvo je skrb nas vseh in vsakega posameznika. Z zdravim načinom življenja, zlasti v času nosečnosti, se zmanjšuje število prezgodaj rojenih, mrtvorojenih, otrok z nizko porodno težo itd.

Še vse prepogosto srečujemo nosečnico s cigareto v roki ob skodelici kave, nemalokrat tudi vinjeno, čeprav vemo, da vsa ta »poživila« kvarno vplivajo na plod.

Naredimo nekaj za svojega otroka, če že zase nočemo!

Bodoča mamica, hodi redno v naravo, predihaj svoja pljuča, daj še nerojenemu otroku »infuzijo« kisika. Nagrada obema bo lepo in zdravo napredovanje v zgodnjem otroštvu.

Dr. Marija Vodnjov

POPRAVEK

V Viharniku št. 2/82 je na strani 4 pri sestavku Metode za ugotavljanje odprtosti gozdov nekaj manjših tiskarskih napak, ki bi pa pri uporabi v praksi lahko pomenile velike napake.

Formula za koeficient dolžine ceste (kc) se pravilno glasi:

$$kc = \frac{kc_1 \cdot l_1 + kc_2 \cdot l_2 + \dots + kc_n \cdot l_n}{l_1 + l_2 + \dots + l_n}$$

Pod podnaslovom »Poprečna pravilna razdalja« (ts) se zadnji stavek pravilno glasi: Če pa so izračunani potrebni parametri, pa se izračuna ...

V zaključku je napačni podatek o ceni km gozdne ceste. Pravilna številka je 100 000 din.

Avtorju prispevka in bralcem se opravičujemo.

Uredništvo

POROČILO SLUŽB ZA VARSTVO ŽENA ZA LETO 1981

OBCINA:	Štev. žena nad 15 let	Štev. porodov	Štev. obiskov v gin. amb.	Štev. obiskov v posvetov.	Štev. obiskov v materinski šoli
Dravograd	3204	147	1838	2770	
Radlje ob Dravi	6545	275	2799	1003	108
Ravne na Kor.	10058	436	4593	3605	111
Slovenj Gradec	7238	324	945	5037	16
Skupaj:	27045	1182	10175	12415	235

VELESALOM V OKVIRU SINDIKALNIH ŠPORTNIH IGER »LESNA« 1982

Na seji referentov za šport je bilo dogovorjeno, da organizacijo in izvedbo veleslalomov v okviru LESNE prevzame tudi letos Sindikalna organizacija pri TOZD gozdarstvo Črna. Na razpis, ki je bil poslan vsem TOZD in delovni skupnosti, se je odzvalo s prijavi petnajst temeljnih organizacij.

Prijavilo se je 21 tekmovalk in 130 tekmovalcev, kar priča o izredni popularnosti smučarskega športa med delavci LESNE.

Tekmovalke so bile razdeljene v dve starostni skupini, moški pa v štiri skupine.

Smučino so najprej zarezale tekmovalke in z odstopom le ene, dokazale, da je proga dobro pripravljena in bodo tudi tisti s startnimi številkami prek sto, še imeli solidne pogoje. S prihodom vsakega tekmovalca skozi cilj, se je povečevala napetost, saj je ponovno, tako kot že nekaj let nazaj, potekal najhujši boj med ekipama TIP Otiški vrh in gozdarstvom Črna. Tokrat so bili uspešnejši »IVERAŠI«, morda bo pa ravno to dalo ponovnega poleta nam gozdarjem.

Sedaj pa k rezultatom:

Posamezno ženske

nad 30 let:

	čas/sekunde
1. Razdevšek Erika — TIP Otiški vrh	46.94
2. Miheljak Marija — DS interna banka	48.68
3. Šuler Malčka — TOZD gostinstvo in turizem	49.98
4. Sekavčnik Jožica — DS interna banka	53.91
5. Jurjec Francka — DSSS	1.06.31

Do 30 let

	čas/sekunde
1. Gašper Darja — TIP Otiški vrh	42.99
2. Repanšek Lenka — TP Prevalje	50.16
3. Škerlovnik Zlatka — TP Prevalje	1.02.93
4. Verdnik Danica — TOZD blagovni promet	1.06.32
5. Skutnik Silva — DS interna banka	1.15.93

Posamezno moški

Nad 45 let

1. Kozelj Janez — TOK Slovenj Gradec	42.78
2. Dretnik Karel — TOZD gozdarstvo Črna	43.47
3. Šmon Viktor — TIP Otiški vrh	44.81
4. Gregor Jože — TOZD gostinstvo in turizem	46.08
5. Krebl Emil — TP Prevalje	50.00

Od 35—45 let

1. Plešec Franc — TOZD gozdarstvo Črna	39.51
2. Lorbek Jože — TOZD nova oprema	41.90
3. Kočevar Emil — TIP Otiški vrh	42.81
4. Kolenc Jože — TOZD blagovni promet	43.59
5. Čas Miroslav — TOZD nova oprema	45.73

Od 25—35 let

1. Srebre Ivan — TOZD gozdarstvo Črna	37.93
2. Lorber Drago — TOZD nova oprema	38.20
3. Kure Zlatko — TOZD tsp Radlje	39.04
4. Kotnik Jože — TIP Otiški vrh	39.06
5. Mikeln Jani — TOK Ravne	39.80

Do 25 let

1. Breznik Anton — TIP Otiški vrh	38.98
2. Gregor Peter — DSSS	38.99
3. Gorza Bojan — TIS Pameče	40.58
4. Škorjanc Janko — TOK Slovenj Gradec	40.86
5. Kacil Jože — TOK Ravne	41.63

EKIPNO:

ZENSKE

1. DS interna banka	2:18.52
2. TIP Otiški vrh	nepopolna
3. TP Prevalje	nepopolna
4. DSSS Slovenj Gradec	nepopolna
5. TOZD gostinstvo in turizem	nepopolna

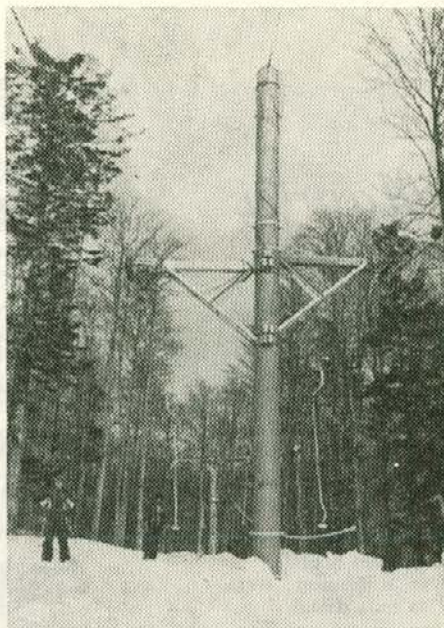
MOSKI:

1. TIP Otiški vrh	1:58.21
2. TOZD gozdarstvo Črna	1:58.47
3. DSSS Slovenj Gradec	2:03.37
4. TOK Ravne	2:03.65
5. TOZD gostinstvo in turizem	2:03.80

Kot se vidi iz rezultatov je bilo zelo vroče, za kar je poskrbelo tudi sonce, ki je na organizatorjevo »željo« prav pridno grelo tekmovalce in gledalce, ki so čakali na pasulj in razglasitev rezultatov.

Prve tri uvrščene ekipe pri ženskah in moških so prejele pokale, posamezniki do petega mesta pa diplome in do tretjega mesta še kolajne.

Leopold Mori, ing.

Manj znani proizvodi Lesne so žičnice, ki jih izdelujemo v TOZD Transport in servisi. Sicer smo o tem v eni izmed lanskih števil VIHARNIKA že pisali, tokrat pa vam predstavljamo lep primerek.

SPOMINSKI ZAPIS IZ DOLINE TOPLE

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

26. novembra 1942 so se vsi napotili proti Sv. Ani v Zgornjo Koprivno in zvečer so se oglasili pri Jeklnu. 28. novembra 1942, so krenili v Toplo h Karničniku. Na povratku so nekoliko počivali, na Topelsko—Koprivni mejl, se pogovarjali in posvetovali. Pred njimi pa se je pojavil neznan, krepak moški, oblečen v lovsko obleko, odet s peširino z novimi gozdicami na nogah. Pozdravil jih je in jim povedal, da ve, kdo so. Postal je sumljiv in partizani so ga podrobno spraševali, kdo je, od kod prihaja in kaj išče v hribovski samoti. Sprva jim je mirno odgovarjal, da je Golobov Franci — Osojnik, kmečki sin iz Koprivne. Pred kratkim pa se je vrnil iz vojnega ujetništva in da je pred vojno opravljal tu delo lovskega čuvaja. Stožilo se mu je po loviščih, da bi se malo sprostil, je dopoldan odšel v gozdove. Niso mu verjeli, zato se je nekoliko zmedel. Zatrjeval je, da je zaveden Slavenec in ima stike s koroškimi Slovenci — zelenokadrovci, ki so si na senčni strani v Golobovem gozdu po nemški zasedbi zgradili dva bunkerja — zemljanki in se sedaj tam skrivajo pred okupacijsko oblastjo. Pripravljen je bil, da jih takoj poveže s skrivači. Pristali so, in skupno z njim odšli proti Koprivni. Med potjo so molčali, saj je partizane čakal tvegan sestanek, morda gredo v past ali pa naravnost v roke nemški policiji. Blizu Golobove bajte, kjer je Franc stanoval s sestro Mici in njenim sinom Milanom, so se pognali v breg proti bunkerju. Srečanje z Jožijem Šorlijem in njegovim prijateljem Mihom, z Jožetom Herletom in njegovo ženo Ivanka je bilo zelo zanimivo. Prva dva sta doživljala enako usodo. Ob priključitvi Avstrije k rajhu sta pobegnili čez mejo k nam, da jim ne bi bilo treba služiti v nemški vojski. Herletovima dvema iz Solčave pa je pretilo izgnanstvo. Pred aretacijo sta zbežala in se rešila. Ko so se zadeve dovolj pojasnile, so se vsi podali v Francijev dom. Njegova sestra Mica jih je bogato pogostila. Franci je dobil partizansko ime Gams, Šorli pa je postal Matevž. Vsi trije Golobovi so postali zvesti partizani, pripadniki partizanske tovarišije in so mnogo storili zanjo. Vsak dan so se vrstila srečanja med njimi.

A. Mrdavič

(Se nadaljuje)

Mamici

Mamica, kaj naj ti dam
za tvoj velik praznik?
Sopek rož nabrala bi,
pa jih sneg pokriva.

Le ena roža še cveti,
ki nikdar ne ovne,
to je moje srcece —
ki le zate bije.

Ko pa prišla bo pomlad,
cvetja bom nabrala
in vsem mamiciam sveta
bi ga rada dala.

Mihaela Lenart

Za slovo

Nekje daleč si sedaj
a meni tako blizu,
v mislih živ stojiš pred mano,
gleдам te v oči,
te primem za roko,
prav pristrčno in toplo,
za slovo želim ti le še to:
Da bil bi srečen,
srce imel bi polno nad,
da vedno s tabo bi prišla pomlad,
tako lepa, tako cvetoča,
polna kakor sad,
tako zelena,
kakor je bila takrat,
ko sva se spoznala,
ko sva se prvič poljubila,
takrat sva si obljubila,
da se nikda več ne bova ločila.

A med naju hitro posegla
je usoda kruta,
ki naju je ločila,
ostala mi bo le pomlad,
ki me spominjala bo vsako leto nate.
Tako ti pišem to še za slovo
in bodi srečen ter jasno
gleđaj v novi dan,
saj življenje je še pred teboj.
A jaz te prosim, ostani
vsaj. prijatelj moj in
NE POZABI ME TAKOJ!

Silva Pažek

Uganite kaj je na sliki:

- osa
- čebela
- sršen
- muha

O delu mladincev TOK Ravne smo pisali že v prejšnji številki VIHARNIKA. Tokrat objavljamo sliko z letne konference.

Njihovo delo pa se nadaljuje. Že v začetku meseca marca načrtujejo športno srečanje vseh, ki sodelujejo s kmeti, t.j. z mladimi zadružniki in drugimi delavci KZ Trata Prevalje in gozdarji. Poleg tega, da se bodo športno pomerili v sankarskih veščinah, je namen srečanja tudi ta, da spoznajo skupne probleme in nadalje sodelujejo.

I. R.